

Το γερμανικό αποτύπωμα στην ελληνική οικονομία

Ίδρυμα Οικονομικών
& Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ)

Η συμβολή των διμερών οικονομικών σχέσεων με τη Γερμανία στην οικονομία της Ελλάδας το 2022

Δεκέμβριος 2023

Οι κρίσεις επί θεμάτων πολιτικής και οι προτάσεις που περιέχονται στην παρούσα ανάλυση εκφράζουν τις απόψεις των ερευνητών και δεν αντανακλούν, κατ' ανάγκη, τη γνώμη των μελών ή της Διοίκησης του IOBE.

Η μελέτη εκπονήθηκε από τους **Νίκο Παρατσιώκα**, **Γρηγόρη Παύλου** και **Svetoslav Danchev**, υπό την επίβλεψη του γενικού διευθυντή του IOBE, Καθηγητή Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, **Νίκου Βέττα**.

Περιεχόμενα

	Περίληψη	144
1	/ Εισαγωγή	147
2	/ Βασικές τάσεις στις διμερείς οικονομικές σχέσεις Ελλάδας-Γερμανίας	148
2.1	/ Εισαγωγή	148
2.2	/ Εμπόριο προϊόντων	148
2.2.1	/ Μερίδιο της Γερμανίας στις εισαγωγές και εξαγωγές προϊόντων της Ελλάδας	148
2.2.2	/ Εμπόριο προϊόντων σε αξία και όγκο	149
2.2.3	/ Εμπόριο προϊόντων 2023	151
2.2.4	/ Εισαγωγές και εξαγωγές ανά κατηγορία προϊόντων	152
2.2.5	/ Εμπόριο προϊόντων σε επίπεδο κλάδων οικονομικής δραστηριότητας	154
2.3	/ Εισπράξεις και Πληρωμές Υπηρεσιών	157
2.3.1	/ Εισπράξεις, Πληρωμές και Ισοζύγιο Υπηρεσιών με Γερμανία	157
2.3.2	/ Διάρθρωση ανά κατηγορία υπηρεσιών	158
2.3.3	/ Εισπράξεις και Πληρωμές Τουριστικών Υπηρεσιών	160
2.4	/ Εισροές εισοδημάτων	163
2.5	/ Άμεσες επενδύσεις	164
2.6	/ Εκπαίδευση και πολιτισμός	165
2.7	/ Σύνοψη	166
3	/ Βασικά μεγέθη από τη δραστηριότητα εταιρειών-μελών του ΕΓΕΒΕ	167
3.1	/ Εισαγωγή	167
3.2	/ Κύκλος εργασιών	167
3.3	/ Απασχόληση	168
3.4	/ Επενδύσεις παγίου κεφαλαίου και εξαγωγές	168
3.5	/ Εταιρική Κοινωνική Υπευθυνότητα	168
4	/ Η συμβολή της ελληνογερμανικής επιχειρηματικής κοινότητας στην ελληνική οικονομία	169
4.1	/ Εισαγωγή	169
4.2	/ Οικονομικές επιδράσεις για το σύνολο των εταιρειών	169
4.3	/ Πολλαπλασιαστές επίδρασης	171
4.4	/ Σύνοψη	171
5	/ Παράρτημα: Επισκόπηση μεθοδολογίας	172

Το Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE) είναι ιδιωτικός, μη κερδοσκοπικός, κοινωφελής, ερευνητικός οργανισμός. Ιδρύθηκε το 1975 με δύο σκοπούς: αφενός να προωθήει την επιστημονική έρευνα για τα τρέχοντα και αναδυόμενα προβλήματα της ελληνικής οικονομίας, αφετέρου να παρέχει αντικειμενική πληροφόρηση και να διατυπώνει προτάσεις, οι οποίες είναι χρήσιμες στη διαμόρφωση πολιτικής.

Copyright © 2023 Ίδρυμα Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών

Απαγορεύεται η με οποιονδήποτε τρόπο ανατύπωση ή μετάφραση οποιουδήποτε μέρους της μελέτης, χωρίς την άδεια του εκδότη.

Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE)

Τσάμη Καρατάσου 11, 117 42 Αθήνα, Τηλ.: 210 9211200-10, Fax: 210 9228130 & 210 9233977

E-mail: info@iobe.gr - URL: www.iobe.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Βασικός στόχος της μελέτης είναι η καταγραφή και η εκτίμηση της συμβολής των διμερών οικονομικών σχέσεων Ελλάδας και Γερμανίας στα οικονομικά μεγέθη της χώρας, αλλά και η εξέλιξή τους στο νέο οικονομικό περιβάλλον μετά την πανδημία και την άνοδο του πληθωρισμού. Στο πλαίσιο της μελέτης επικαιροποιούνται οι τάσεις στις εμπορικές και επενδυτικές ροές μεταξύ των δύο χωρών και ποσοτικοποιούνται οι άμεσες, έμμεσες και προκαλούμενες επιδράσεις από τη λειτουργία και τις επενδύσεις εταιρειών-μελών του Ελληνογερμανικού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου στην ελληνική οικονομία.

Εισαγωγή Το 2022, η Γερμανία διατήρησε τη θέση της ως ένας από τους μεγαλύτερους εμπορικούς και επενδυτικούς εταίρους της Ελλάδας, με αύξηση των αμφίδρομων ροών αγαθών και υπηρεσιών. Οι ισχυρές εμπορικές σχέσεις διατηρούνται και στο πρώτο διάστημα του 2023, παρά τις αναταράξεις που δημιουργούν στο εμπόριο οι πληθωριστικές πιέσεις. Η υψηλή θέση της Γερμανίας στις διεθνείς οικονομικές σχέσεις με την Ελλάδα υποδεικνύει την ανάπτυξη στενών επιχειρηματικών σχέσεων μεταξύ των δύο χωρών σε βάθος δεκαετιών. Στην ανάπτυξη αυτών των σχέσεων, σημαντική είναι η συνεισφορά του Ελληνογερμανικού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου (ΕΓΕΒΕ), το οποίο ιδρύθηκε το 1924 και αποτελεί μέρος του δικτύου των Γερμανικών Εμπορικών Επιμελητηρίων.

Εμπορικές σχέσεις με τη Γερμανία

Η Γερμανία αποτελεί, διαχρονικά, κύριο εμπορικό εταίρο της Ελλάδας. Στις εισαγωγές, η Γερμανία υποχώρησε στη δεύτερη θέση το 2022, από την πρώτη θέση που είχε μεταξύ 2015 και 2021, ενώ είναι τρίτη στην κατάταξη των προορισμών για τις ελληνικές εξαγωγές, καθώς η διόγκωση της αξίας των ενεργειακών προϊόντων έχει επηρεάσει περισσότερο τις εμπορικές ροές προς τρίτες χώρες.

Συγκεκριμένα, οι εξαγωγές ελληνικών προϊόντων στη Γερμανία ανήλθαν στα €3,4 δισ. το 2022, καταγράφοντας άνοδο κατά 20,3% σε σχέση με το 2021, ενώ η αξία των εισαγωγών προϊόντων από τη Γερμανία προς την Ελλάδα διαμορφώθηκε στα €8,3 δισ., καταγράφοντας αντίστοιχη ποσοστιαία αύξηση κατά 20,0%. Ως αποτέλεσμα, το εμπορικό έλλειμμα αγαθών στο διμερές εμπόριο Ελλάδας - Γερμανίας ενισχύθηκε στα €4,9 δισ.

Το μερίδιο των διμερών συναλλαγών στις συνολικές εμπορικές συναλλαγές της Ελλάδας σημείωσε περαιτέρω υποχώρηση το 2022 (Διάγραμμα 1). Ειδικότερα, το μερίδιο της Γερμανίας στις συνολικές εισαγωγές της Ελλάδας διαμορφώθηκε στο 9,2% το 2022 από 11% το 2021, ενώ το μερίδιο των εξαγωγών της Ελλάδας προς τη Γερμανία υποχώρησε στο 6,4% το 2022 από 7,3% το 2021.

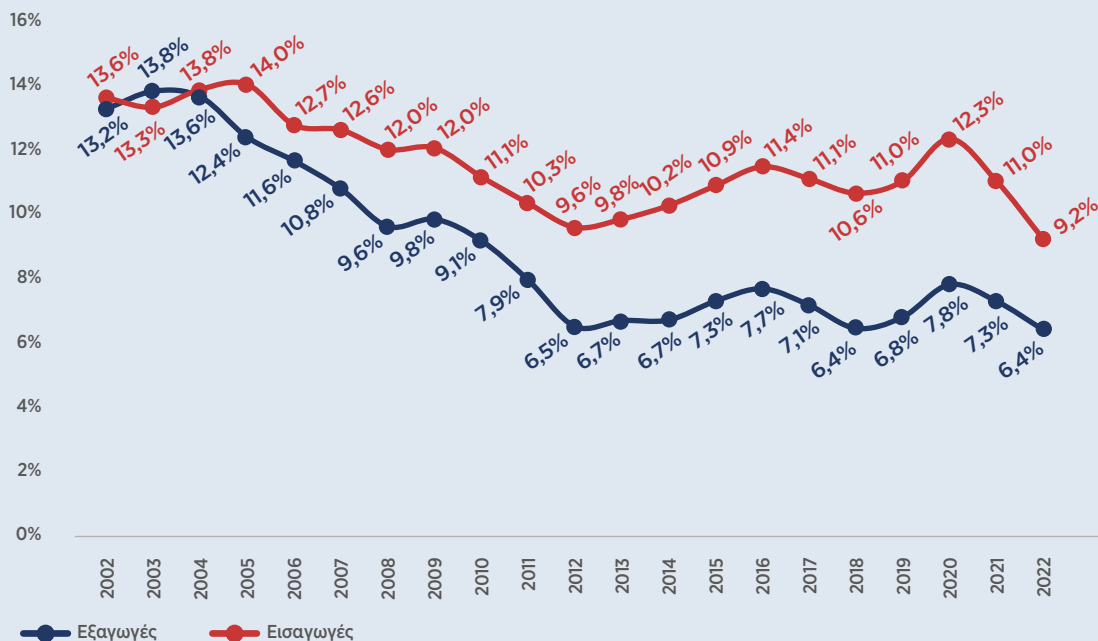
Ανά κατηγορία προϊόντων, οι εξαγωγές ελληνικών προϊόντων προς τη Γερμανία αφορούν κυρίως καταναλωτικά αγαθά, με τη συγκεκριμένη κατηγορία να αντιπροσωπεύει το 52% των συνολικών εξαγωγών προς τη Γερμανία, με πτώση σε σύγκριση με το 2021. Στις εισαγωγές τα κεφαλαιουχικά αγαθά και οι βιομηχανικές προμήθειες αποτελούν την κυριότερη κατηγορία, με το μερίδιο να καταγράφει μικρή υποχώρηση σε σχέση με το προηγούμενο έτος (51%).

Η αύξηση των τιμών που εντάθηκε το 2022 επηρέασε σημαντικά τις αξίες, ιδιαίτερα στις ροές ενεργειακών προϊόντων. Οι εξαγωγές προς τη Γερμανία αυξήθηκαν το 2022 κατά 20,3% σε αξία και κατά 1,3% σε όγκο, ενώ στο σύνολο η ελληνική οικονομία κατέγραψε μείωση στον όγκο εξαγωγών κατά 2,5%. Οι εισαγωγές από τη Γερμανία επεκτάθηκαν κατά 20,0%, με αύξηση στον όγκο εμπορευμάτων κατά 4,9%, έναντι 1,3% στο σύνολο.

Στις υπηρεσίες, η Ελλάδα καταγράφει διαχρονικά πλεόνασμα στο διμερές εμπόριο (€2,6 δισ. το 2022). Οι εισπράξεις από τη Γερμανία ενισχύθηκαν σε ιστορικά υψηλό επίπεδο (€4,3 δισ.), ενώ αύξηση καταγράφηκε και στο σκέλος των πληρωμών, οι οποίες διαμορφώθηκαν σε €1,7 δισ. Το μερίδιο των εισπράξεων υπηρεσιών από κατοίκους Γερμανίας στο σύνολο των εισπράξεων υπηρεσιών της Ελλάδας διατηρήθηκε στο 9,1% το 2022. Σημαντική αύξηση εισπράξεων καταγράφεται και στο πρώτο εξάμηνο του 2023, με ενίσχυση μεριδίου στο 8,7%, έναντι 8,0%.

Στις ταξιδιωτικές εισπράξεις της ελληνικής οικονομίας, οι οποίες αποτελούν βασική συνιστώσα των εισπράξεων από υπηρεσίες, η Γερμανία κατέχει διαχρονικά το υψηλότερο μερίδιο (18,4% το 2022). Η μέση δαπάνη ανά ταξίδι από Γερμανούς επισκέπτες είναι υψηλότερη από τον μέσο όρο του συνόλου των ταξιδιωτών της χώρας διαχρονικά, φτάνοντας τα €748 ανά ταξίδι, έναντι €592 στον μέσο όρο.

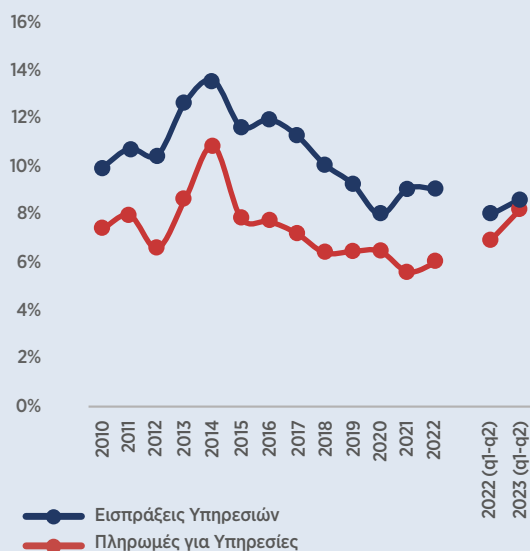
Διάγραμμα 1: Μεριδίο συναλλαγών προϊόντων Ελλάδας-Γερμανίας στο σύνολο των συναλλαγών Ελλάδα

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

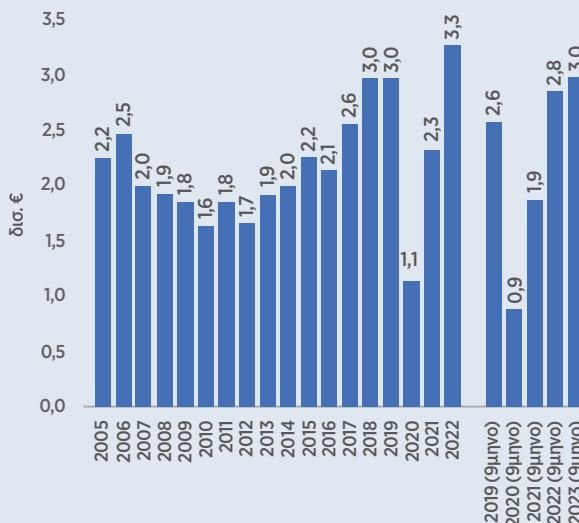
Διάγραμμα 2: Μεριδίο Γερμανίας σε εισπράξεις και πληρωμές υπηρεσιών

Μεριδίο Γερμανίας στις εισπράξεις και πληρωμές υπηρεσιών

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Ταξιδιωτικές εισπράξεις από Γερμανία

Όσον αφορά την εισροή πρωτογενών εισοδημάτων από τη Γερμανία, αντιστοιχούν στο 5,3% το 2022, με περαιτέρω αύξηση στο πρώτο εξάμηνο του 2023, ενώ τα μεταναστευτικά εμβάσματα αποτελούν το 16,3% του συνόλου για το 2021. Σημειώνεται ότι την πενταετία 2017-2021 εισέρευσαν πάνω από €230 εκατ. σε μεταναστευτικά εμβάσματα από τη Γερμανία. Τέλος, ιδιαίτερη παρουσία της Γερμανίας σημειώνεται στην ελληνική οικονομία στο σκέλος των άμεσων επενδύσεων. Τα συνολικά κεφάλαια από άμεσες επενδύσεις νομικών και φυσικών προσώπων κατοίκων της Γερμανίας στην Ελλάδα αυξήθηκαν στα €7,7 δισ. το 2022. Οι νέες άμεσες επενδύσεις από τη Γερμανία διαμορφώθηκαν στα €948 εκατ. το 2022, ενώ ιδιαίτερη δυναμική έχουν οι καθαρές επενδύσεις σε ακίνητα στην Ελλάδα από Γερμανία, με περίπου €160 εκατ. καθαρή επένδυση το 2022 και συνολικά πάνω από €500 εκατ. από το 2016.

Βασικά μεγέθη από τη δραστηριότητα εταιρειών-μελών του ΕΓΕΒΕ

Τα μέλη του ΕΓΕΒΕ δραστηριοποιούνται σε ολόκληρη την επικράτεια της χώρας. Εξειδικεύονται στην παροχή προϊόντων και υπηρεσιών στους κλάδους της μεταποίησης και των υπηρεσιών όπως το εμπόριο, οι τηλεπικοινωνίες, οι ασφάλειες και οι υποστηρικτικές προς τη μεταφορά δραστηριότητες. Η διάθεση προϊόντων και υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας ενισχύει την εγχώρια οικονομική δραστηριότητα και συμβάλλει στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Η αναπτυξιακή τους πορεία αποτυπώνεται σε κύρια μεγέθη οικονομικής δραστηριότητας (**Διάγραμμα 3**). Έπειτα από την ήπια πτώση του κύκλου εργασιών το 2020, λόγω των επιπτώσεων της πανδημίας, το 2022 η δραστηριότητα των εταιρειών-μελών του ΕΓΕΒΕ κατέγραψε άνοδο κατά 16,2% σε σχέση με το προηγούμενο έτος, όταν στο σύνολο της ελληνικής οικονομίας η αξία παραγωγής αυξήθηκε κατά 19%. Ως αποτέλεσμα, ο κύκλος εργασιών διαμορφώθηκε στα €10 δισ. το 2022 από €9,1 δισ. το 2021. Αντίστοιχα, ο αριθμός των εργαζομένων διαμορφώθηκε σε 26 χιλ.

Οι επενδύσεις για τον σχηματισμό παγίου κεφαλαίου τις οποίες υλοποίησαν οι επιχειρήσεις-μέλη του ΕΓΕΒΕ το 2022 ανήλθαν σε €724 εκατ., ενώ σωρευτικά την πενταετία 2018-2022 ξεπερνούν τα €3,7 δισ. Επιπλέον, αρκετές από τις επιχειρήσεις-μέλη του Επιμελητηρίου έχουν εξαγωγικό προσανατολισμό, με τη συνολική αξία των εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών να ξεπερνά το €1,4 δισ. το 2022.

Διάγραμμα 3: Βασικά μεγέθη επιχειρήσεων-μελών του ΕΓΕΒΕ που συμμετείχαν στην έρευνα, 2018-2022

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Εκθέσεις

Συμβολή στην ελληνική οικονομία

Η δραστηριότητα των εταιρειών-μελών του ΕΓΕΒΕ αποτελεί μοχλό οικονομικής ανάπτυξης. Λαμβάνοντας υπόψη τις αλληλεπιδράσεις με άλλους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας, η συνολική συμβολή, σε όρους ΑΕΠ, από την τακτική λειτουργία των επιχειρήσεων, αλλά και το επενδυτικό πρόγραμμα που υλοποίησαν, εκτιμάται σε €7,9 δισ. το 2022 ή 3,8% του ΑΕΠ (**Πίνακας 1**).

Σε όρους απασχόλησης, η συνολική συνεισφορά εκτιμάται σε 75 χιλ. θέσεις εργασίας το 2021, μέγεθος το οποίο αντιστοιχεί στο 1,6% της συνολικής απασχόλησης στην εγχώρια αγορά εργασίας. Αντίστοιχα, τα δημόσια έσοδα του κράτους από φόρους και εισφορές ξεπερνούν το €1,5 δισ.

Αναδεικνύεται, με αυτό τον τρόπο, η ιδιαίτερα σημαντική επίδραση της ελληνογερμανικής επιχειρηματικής κοινότητας στην ελληνική οικονομία. Σε όρους πολλαπλασιαστών, εκτιμάται ότι για κάθε ένα ευρώ ΑΕΠ που παράγουν οι επιχειρήσεις της ελληνογερμανικής επιχειρηματικής κοινότητας στη χώρα, το ΑΕΠ της Ελλάδας αυξάνεται συνολικά κατά €1,6. Αντίστοιχα, σε όρους απασχόλησης, κάθε μία θέση εργασίας στις επιχειρήσεις της κοινότητας στηρίζει 2,4 θέσεις στο σύνολο της ελληνικής οικονομίας.

Πίνακας 1: Συμβολή εταιρειών-μελών του ΕΓΕΒΕ στην ελληνική οικονομία

	Τακτική λειτουργία	Επενδύσεις	Σύνολο
ΑΕΠ (εκατ. €)	7.225	656	7.881
Απασχόληση (χιλ.)	61,9	13,5	75,4
Φορολογικά έσοδα (εκατ. €)	1.348	323	1.571

Πηγή: Εκτιμήσεις IOBE

1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το 2022 σημειώθηκε μεγάλη άνοδος του πληθωρισμού. Η άνοδος στις τιμές της ενέργειας και των τροφίμων, η οποία επιδεινώθηκε από την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία και τον πόλεμο που ακολούθησε, είχε ως συνέπεια τη μετακύλιση του υψηλού πληθωρισμού στις τιμές μη ενεργειακών αγαθών και των υπηρεσιών. Παρά την αβεβαιότητα, η ελληνική οικονομία συνέχισε τη δυναμική μεγέθυνσης για δεύτερη συνεχή χρονιά. Το ΑΕΠ κατέγραψε (σε σταθερές τιμές) αύξηση κατά 5,6%, έναντι 8,4% το 2021.

Σε αυτές τις συνθήκες, η Γερμανία διατήρησε και το 2022 τη θέση της ως ένας από τους μεγαλύτερους εμπορικούς και επενδυτικούς εταίρους της Ελλάδας. Η υψηλή θέση της Γερμανίας στις διεθνείς οικονομικές σχέσεις με την Ελλάδα έρχεται ως αποτέλεσμα της ανάπτυξης ισχυρών επιχειρηματικών δεσμών μεταξύ των δύο χωρών σε βάθος πολλών δεκαετιών. Στην ανάπτυξη αυτών των σχέσεων, σημαντική συνεισφορά έχει και η λειτουργία του Ελληνογερμανικού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου (ΕΓΕΒΕ).

Το Επιμελητήριο ιδρύθηκε το 1924 και αποτελεί μέρος του δικτύου των Γερμανικών Εμπορικών Επιμελητηρίων (ΑΗΚ). Προωθεί τις εμπορικές και επιχειρηματικές σχέσεις των δύο χωρών μέσω διαφόρων υπηρεσιών και δραστηριοτήτων, όπως μελέτες αγοράς, διοργάνωση επιχειρηματικών αποστολών, συμμετοχή σε ευρωπαϊκά και εθνικά έργα, συμβουλευτικές υπηρεσίες σε νομικά και φορολογικά θέματα, μεταφράσεις και άλλες υπηρεσίες, με σκοπό τη διευκόλυνση της ανάπτυξης εταιρικών συνεργασιών. Η διατήρηση και η περαιτέρω ανάπτυξη των οικονομικών σχέσεων Ελλάδας και Γερμανίας, μέσα και από τις πρωτοβουλίες του Επιμελητηρίου, συνεισφέρουν θετικά στην οικονομική ανάπτυξη και κοινωνική ευημερία των δύο χωρών.

Σε αυτό το πλαίσιο, αντικείμενο της μελέτης αποτελεί η επικαιροποίηση της εκτίμησης της συμβολής των διμερών οικονομικών σχέσεων Ελλάδας - Γερμανίας στα οικονομικά μεγέθη της χώρας. Η μελέτη αποτυπώνει τα βασικά μεγέθη των εμπορικών ροών το 2022, όταν η οικονομική δραστηριότητα σημείωσε σημαντική ανάκαμψη μετά την απότομη πτώση του 2020 λόγω της πανδημίας.

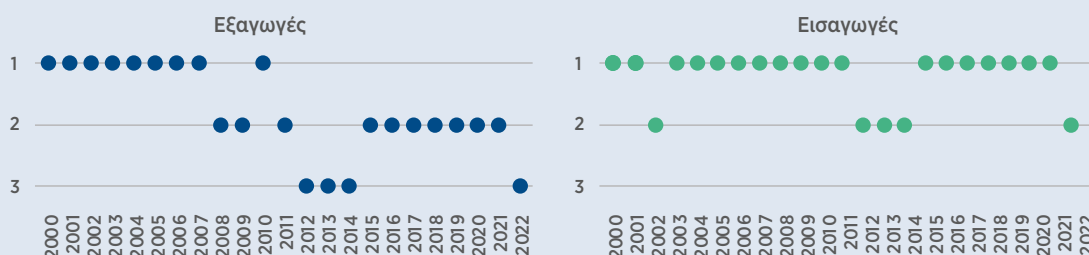
Ως προς τη δομή της μελέτης, στο επόμενο κεφάλαιο περιγράφονται οι τάσεις στις οικονομικές συναλλαγές μεταξύ Ελλάδας και Γερμανίας. Στο κεφάλαιο 3 περιγράφονται δεδομένα και εξελίξεις σε βασικά μεγέθη λειτουργίας επιχειρήσεων-μελών του ΕΓΕΒΕ όπως αυτά προκύπτουν από τους ισολογισμούς και τις ετήσιες οικονομικές εκθέσεις για το 2022. Η μελέτη ολοκληρώνεται με την εκτίμηση της συνεισφοράς αυτών των επιχειρήσεων στην ελληνική οικονομία, σε όρους ΑΕΠ, απασχόλησης και φορολογικών εσόδων, μέσα από τη λειτουργία τους και τις επενδύσεις που υλοποίησαν το 2022.

2 ΒΑΣΙΚΕΣ ΤΑΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΑΣ-ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

2.1 / Εισαγωγή

Η Γερμανία αποτελεί προνομακίο εμπορικό εταίρο της Ελλάδας, καθώς κατατάσσεται διαχρονικά στις πρώτες θέσεις προέλευσης των εισαγωγών αλλά και των εξαγωγών αγαθών¹ για την Ελλάδα. Συγκεκριμένα, στις εξαγωγές η Γερμανία είναι στην 3η θέση το 2022, έναντι της 2ης θέσης την προηγούμενη 7ετία, ενώ στις εισαγωγές αγαθών βρίσκεται στη 2η θέση το 2022, έναντι της 1ης θέσης την περίοδο 2015-2021 (**Διάγραμμα 2.1**). Η αλλαγή το 2022 οφείλεται στις αναταράξεις που δημιούργησε η κλιμάκωση των τιμών ενέργειας και της διόγκωσης της αξίας εξαγωγών και εισαγωγών καυσίμων, καθώς οι εισαγωγές από τη Ρωσία αυξήθηκαν σημαντικά ως αξία (**Πίνακας 2.1**).

Διάγραμμα 2.1: Κατάταξη Γερμανίας στο σύνολο των χωρών

Πηγή: Eurostat, International Trade by CPA

Πίνακας 2.1: Κατάταξη χωρών

Εξαγωγές				Εισαγωγές			
Ιταλία	10,6%	Κύπρος	5,6%	Ρωσία	10,2%	Ιράκ	7,4%
Βουλγαρία	7,9%	Τουρκία	4,6%	Γερμανία	9,2%	Ιταλία	6,6%
Γερμανία	6,4%			Κίνα	8,6%		

Πηγή: Eurostat, International Trade by CPA

2.2 / Εμπόριο προϊόντων

Οι εξαγωγές και οι εισαγωγές της ελληνικής οικονομίας με τη γερμανική αυξήθηκαν το 2022, ενώ αυξητική τάση καταγράφεται από το 2013. Το 2022, η αξία των ελληνικών εξαγωγών προϊόντων στη Γερμανία προσέγγισε τα €3,4 δισ., έναντι €2,8 δισ. το 2021, στο υψηλότερο σημείο τουλάχιστον από το 2002 (**Διάγραμμα 2.2**). Οι εισαγωγές αγαθών της Ελλάδας από τη Γερμανία ενισχύθηκαν σημαντικά το 2022, στα €8,3 δισ., ξεπερνώντας για πρώτη φορά την αξία που καταγραφόταν πριν από την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση (€7,7 δισ. το 2008), ενώ η αξία τόσο των εξαγωγών όσο και των εισαγωγών είναι ενισχυμένη λόγω και των πληθωριστικών πιέσεων σε πολλές κατηγορίες αγαθών. Το εμπορικό έλλειμμα αγαθών της ελληνικής οικονομίας με τη Γερμανία διευρύνθηκε το 2022 στα €4,9 δισ., πλησιάζοντας τα επίπεδα πριν από το 2009.

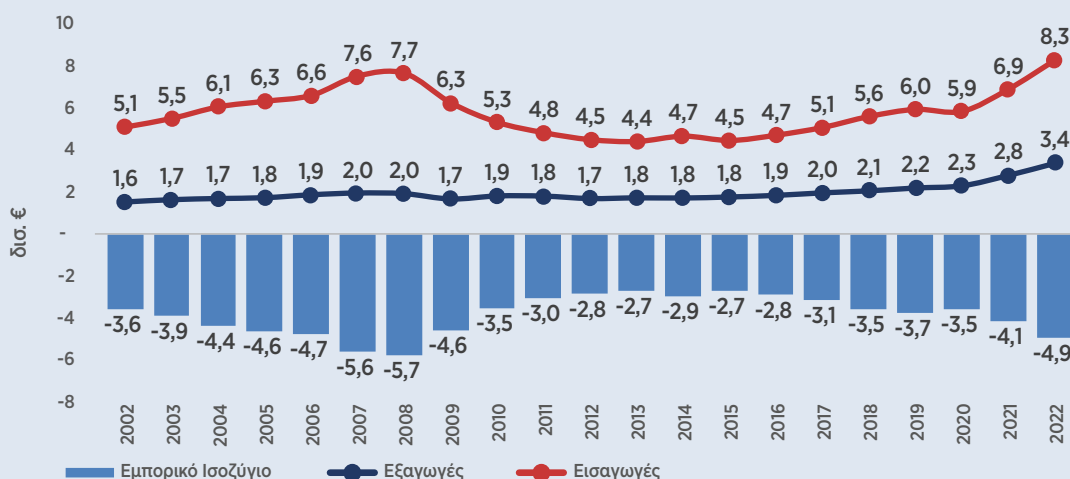
2.2.1 / Μεριδίο της Γερμανίας στις εισαγωγές και εξαγωγές προϊόντων της Ελλάδας

Στο 9,2% διαμορφώθηκε το μερίδιο των εισαγωγών προϊόντων της Ελλάδας που προήλθε από τη Γερμανία στη συνολική αξία εισαγωγών προϊόντων το 2022, έναντι 11,0% το 2021, ενώ ο μέσος όρος της περιόδου 2002-2021 είναι στο 11,7%. Το μερίδιο των εξαγωγών αγαθών από την Ελλάδα προς τη Γερμανία στη συνολική αξία των ελληνικών εξαγωγών προϊ-

¹ Τα αγαθά αναλύονται σε κλαδική ανάλυση ΣΤΑΚΟΔ-08 (NACE Rev.2) σύμφωνα με τη βάση δεδομένων της Eurostat "International Trade by CPA 2.1" και αφορούν τους κλάδους 01 έως 38.

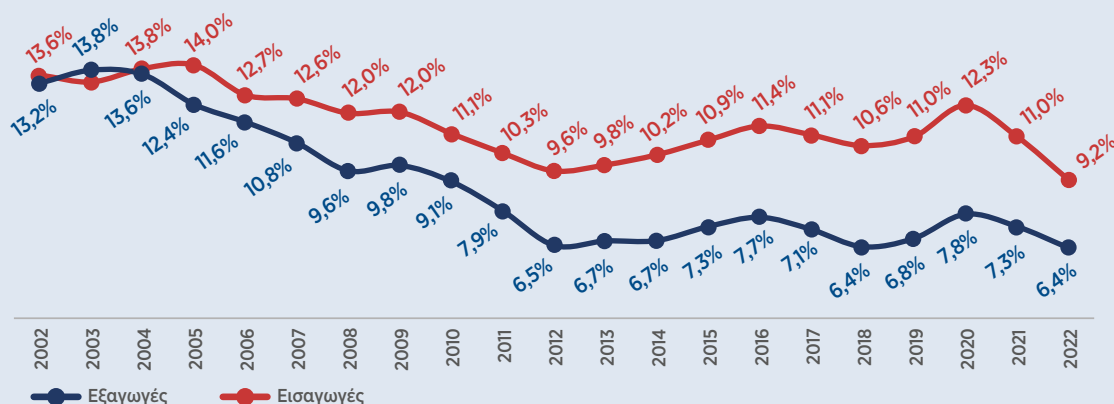
όντων μειώθηκε στο 6,4% το 2022, έναντι 7,3% το 2021, με μέσο όρο την περίοδο 2002-2021 στο 9,1% (**Διάγραμμα 2.3**). Όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως, οι αξίες επηρεάστηκαν σε σημαντικό βαθμό από την πληθωριστική πίεση που αφορούσε σε μεγάλο βαθμό και τα ενεργειακά προϊόντα το 2022, αλλά και ένα μέρος του 2021. Τα καύσιμα εισάγονται κυρίως από τρίτες χώρες της Ε.Ε., επηρεάζοντας την αξία αλλά και την κατάταξη των χωρών. Έτσι, αναλύοντας τα στοιχεία του ενδοκοινοτικού εμπορίου φαίνεται ότι οι διμερείς εμπορικές σχέσεις με τη Γερμανία είναι σαφώς εντονότερες, καθώς οι εισαγωγές από τη Γερμανία καλύπτουν το 22,1% των συνολικών εισαγωγών της Ελλάδας από χώρες της Ε.Ε.-27 το 2022, με σχετικά σταθερό μερίδιο από το 2009. Το μερίδιο των εξαγωγών της Ελλάδας προς τη Γερμανία στη συνολική αξία των εξαγωγών προς την Ε.Ε. διαμορφώθηκε στο 11,7%, με πτώση σε σύγκριση με το 2021 (13,6%) (**Διάγραμμα 2.4**).

Διάγραμμα 2.2: Εισαγωγές, Εξαγωγές και Εμπορικό Ισοζύγιο Αγαθών με τη Γερμανία

Πηγή: Eurostat, International Trade by CPA

Διάγραμμα 2.3: Μερίδιο συναλλαγών προϊόντων Ελλάδας - Γερμανίας στη συνολική αξία των συναλλαγών Ελλάδας

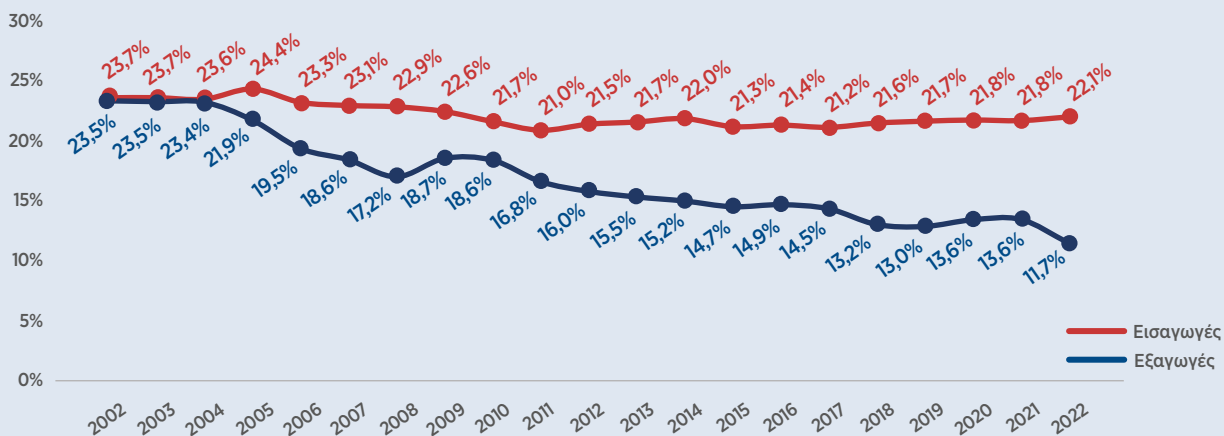

Πηγή: Eurostat, International Trade by CPA

2.2.2 / Εμπόριο προϊόντων σε αξία και όγκο

Η ενεργειακή κρίση, η οποία ξεκίνησε στα μέσα του 2021 και ενισχύθηκε μετά την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία στις 24 Φεβρουαρίου 2022, οδήγησε σε κλιμάκωση των τιμών πολλών αγαθών, με συνέπεια τη διόγκωση της αξίας των εμπορικών ροών. Λόγω των έντονων αυξήσεων σε ορισμένες κατηγορίες αγαθών, η εξέλιξη των ροών εμπορίου, σε μονάδες όγκου, μπορεί να αναδείξει την πραγματική μεταβολή το 2022. Οι εξαγωγές προς τη Γερμανία αυξήθηκαν κατά 20,3% το 2022 σε αξία, ενώ σημειώθηκε και αύξηση σε πραγματικούς όρους, καθώς καταγράφηκε αύξηση 1,3% σε όγκο. Οι εξαγωγές συνολικά της ελληνικής οικονομίας ενισχύθηκαν κατά 37,1% σε όρους αξίας, ενώ καταγράφηκε μείωση σε πραγματικούς όρους κατά 2,5% (**Διάγραμμα 2.5**). Οι εισαγωγές από τη Γερμανία αυξήθηκαν κατά 20,0% το 2022, με αύξηση στον όγκο εμπορευμάτων κατά 4,9%, συνεπώς οι εμπορικές ροές από τη Γερμανία συνέχισαν να αυξάνονται σε πραγματικούς όρους και το 2022, ενώ στο σύνολο οι εισαγωγές της Ελλάδας ενισχύθηκαν κατά 43,5%, με αύξηση στον όγκο κατά 1,3%.

Διάγραμμα 2.4: Μερίδιο συναλλαγών προϊόντων Ελλάδας - Γερμανίας στο σύνολο του ενδοκοινοτικού εμπορίου της Ελλάδας

Πηγή: Eurostat, International Trade by CPA

Διάγραμμα 2.5: Μεταβολή εξαγωγών και εισαγωγών σε όγκο και αξία

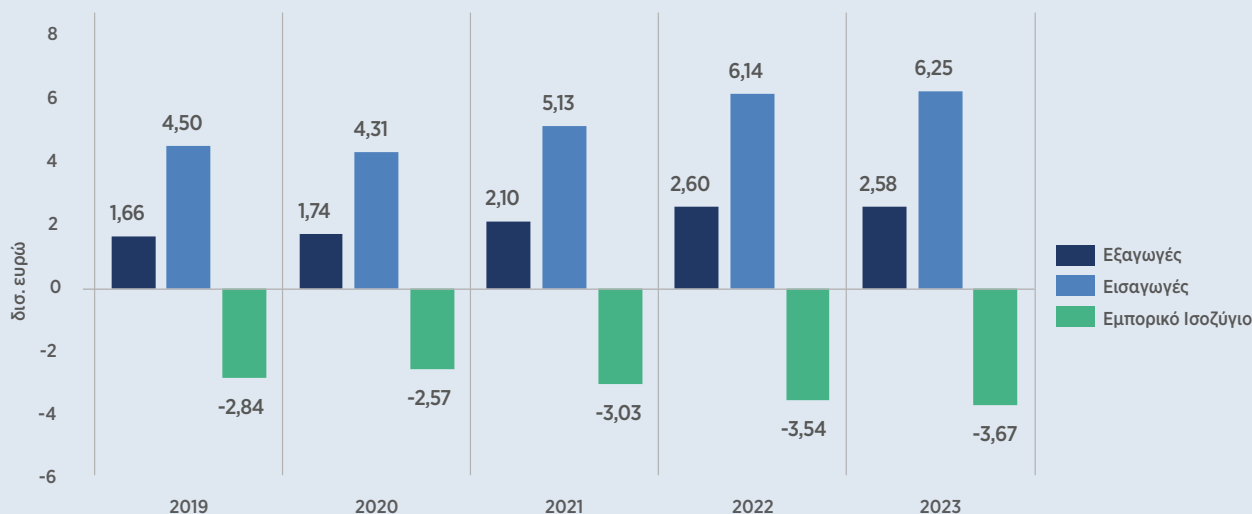

Πηγή: Eurostat, International Trade by CPA

2.2.3 / Εμπόριο προϊόντων 2023

Το 2023 οι πληθωριστικές πιέσεις, που είχαν ξεκινήσει από το 2021, εξασθένησαν σταδιακά, ενώ στη Γερμανία ο εναρμονισμένος πληθωρισμός μειώθηκε στο 7,1% στο εννεάμηνο του 2023, έναντι 7,9% στο αντίστοιχο διάστημα του 2022. Στην Ελλάδα ο πληθωρισμός στο εννεάμηνο του 2023 διαμορφώθηκε στο 4,4%, έναντι 9,5% το 2022, ενώ ο πληθωρισμός με εξαίρεση τα ενεργειακά προϊόντα αυξήθηκε και στις δύο χώρες, ως αποτέλεσμα της υποχώρησης των τιμών των καυσίμων και της ενίσχυσης του δομικού πληθωρισμού. Στο πλαίσιο αυτό, οι εξαγωγές της Ελλάδας προς τη Γερμανία διαμορφώθηκαν στα €2,6 δισ. το διάστημα Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου 2023, στα ίδια επίπεδα περίπου με το 2022, παραμένοντας υψηλότερα από τα προηγούμενα έτη. Οι εισαγωγές αυξήθηκαν στο εννεάμηνο του 2023 στα €6,25 δισ., ενισχυμένες σε σύγκριση με το 2021.

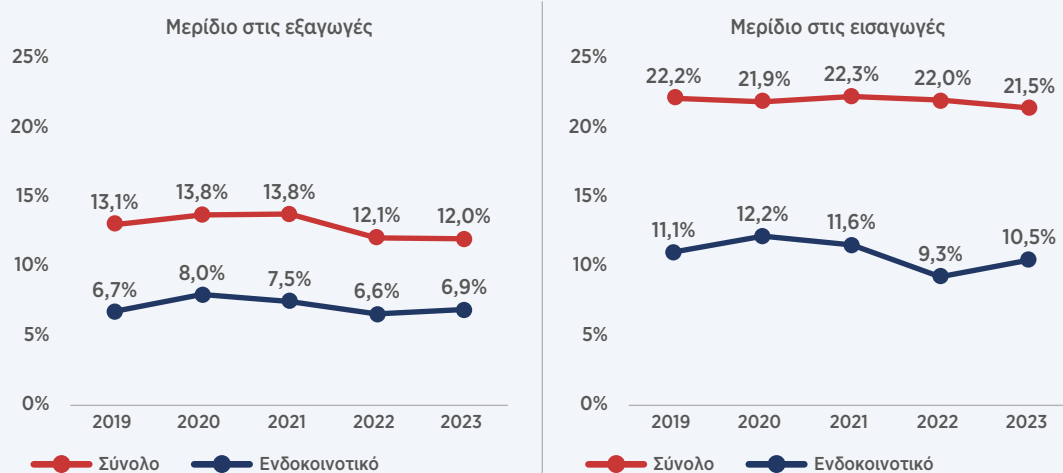
Διάγραμμα 2.6: Εισαγωγές, Εξαγωγές και Εμπορικό Ισοζύγιο Αγαθών με τη Γερμανία (Ιαν.-Σεπ.)

Πηγή: Eurostat, International Trade by CPA

Τα αντίστοιχα μερίδια των εμπορικών ροών Ελλάδας και Γερμανίας στο εννεάμηνο του 2023 ενισχύθηκαν. Ειδικότερα, οι εισαγωγές από τη Γερμανία διαμορφώθηκαν στο πρώτο εννεάμηνο του 2023 στο 10,5%, έναντι 9,3% στο αντίστοιχο διάστημα του 2022, ενώ το αντίστοιχο μερίδιο στο ενδοκοινοτικό εμπόριο μειώθηκε ελαφρώς, στο 21,5%, έναντι 22,0% το 2022. Η αξία των εξαγωγών προς τη Γερμανία αντιστοιχεί στο 6,9% της συνολικής αξίας των ελληνικών εξαγωγών το πρώτο εννεάμηνο του 2023, έναντι 6,6% το 2022, ενώ το μερίδιο στο ενδοκοινοτικό εμπόριο παρέμεινε κοντά στο 12,0% (Διάγραμμα 2.7).

Διάγραμμα 2.7: Μερίδιο συναλλαγών αγαθών Ελλάδας - Γερμανίας στο σύνολο των συναλλαγών Ελλάδας (Ιανουάριος - Σεπτέμβριος)

Πηγή: Eurostat, International Trade by CPA

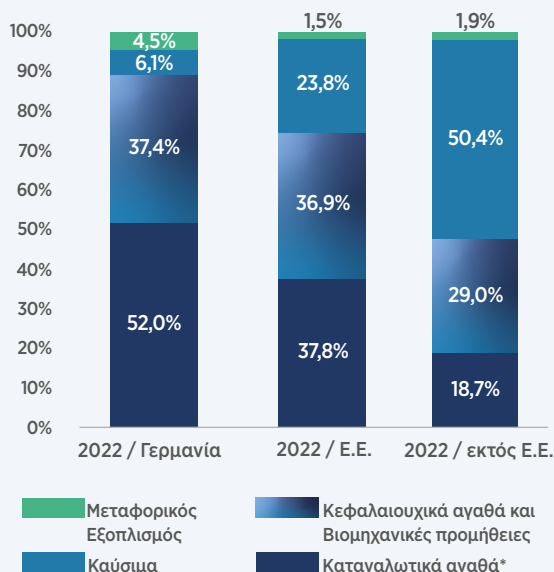
2.2.4 / Εισαγωγές και εξαγωγές ανά κατηγορία προϊόντων

Ανά κατηγορία προϊόντος² τα καταναλωτικά προϊόντα αντιστοιχούν στο 52,0% των εξαγωγών της Ελλάδας προς τη Γερμανία το 2022, με πτωτική τάση σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη, ενώ το μερίδιο της συγκεκριμένης κατηγορίας στις εξαγωγές της Ελλάδας προς τις χώρες της Ε.Ε. είναι στο 37,8% και 18,7% στις χώρες εκτός Ε.Ε. για το 2022 (**Διάγραμμα 2.8**). Οι εξαγωγές κεφαλαιουχικών αγαθών και βιομηχανικών προμηθειών προς τη Γερμανία αντιστοιχούν στο 37,4% των συνολικών εξαγωγών το 2022, με αυξημένο μερίδιο σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη και ελαφρώς υψηλότερα σε σύγκριση με τον μέσο όρο της Ε.Ε. (36,9%). Τα καύσιμα αποτελούν πλέον το 6,1% των συνολικών εξαγωγών προς τη Γερμανία, καθώς οι αυξημένες τιμές διόγκωσαν την αξία καυσίμων, αποτελώντας ωστόσο μικρό ποσοστό σε σύγκριση με το μερίδιο προς τις υπόλοιπες χώρες τόσο της Ε.Ε. (23,8%), όσο και εκτός Ε.Ε. (50,4%). Τέλος, ο μεταφορικός εξοπλισμός αντιστοιχεί στο 4,5% των εξαγωγών προς τη Γερμανία, υψηλότερο μερίδιο σε σύγκριση με τόσο με τον όρο της Ε.Ε. όσο και εκτός Ε.Ε.

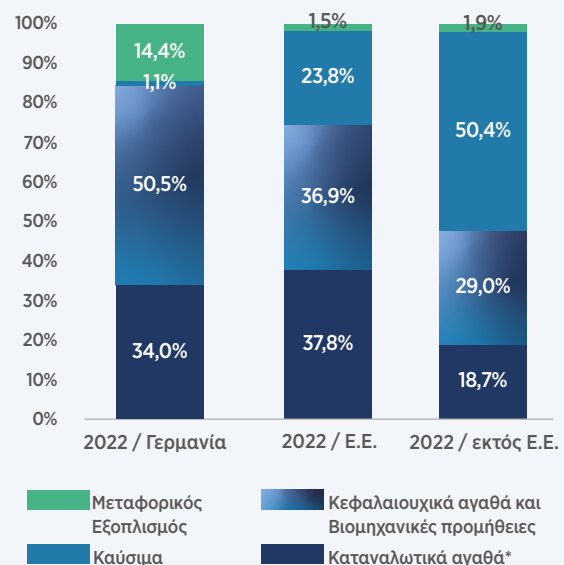
Το ήμισυ των εισαγωγών της Ελλάδας από τη Γερμανία αφορά κεφαλαιουχικά αγαθά και προμήθειες, με μερίδιο 50,5% το 2022 και σχεδόν ανεπηρέαστο ποσοστό από το 2019. Οι εισαγωγές αυτής της κατηγορίας από άλλες χώρες παρουσιάζουν σαφώς χαμηλότερο μερίδιο, 36,9% από Ε.Ε. και 29,0% από χώρες εκτός Ε.Ε. (**Διάγραμμα 2.9**). Τα καταναλωτικά προϊόντα αποτελούν το 34,0% των εισαγωγών από τη Γερμανία, με σχεδόν ίδιο μερίδιο από το 2019, ενώ η Ελλάδα εισάγει καταναλωτικά αγαθά από τις χώρες της Ε.Ε. με λίγο υψηλότερη αναλογία (37,8%). Ο μεταφορικός εξοπλισμός αντιστοιχεί στο 14,4% των συνολικών εισαγωγών από τη Γερμανία το 2022, με μικρές αυξομειώσεις από το 2010, ενώ πριν από το 2010 το μερίδιο της κατηγορίας ήταν σχεδόν διπλάσιο (23,9% το 2002). Το μερίδιο του μεταφορικού εξοπλισμού στις εισαγωγές από άλλες χώρες είναι σαφώς μικρότερο (1,5% κατά μέσο όρο της Ε.Ε. και 1,9% εκτός Ε.Ε.). Τα καύσιμα αποτελούν ελάχιστο ποσοστό των συνολικών εισαγωγών από τη Γερμανία (1,1% το 2022), σε αντίθεση με το πολύ υψηλό μερίδιο από χώρες της Ε.Ε. (23,8%) και εκτός της Ε.Ε. (50,4%).

Στο πρώτο εννεάμηνο του 2023, οι συνολικές εξαγωγές προς τη Γερμανία μειώθηκαν κατά 1,6% σε όρους αξίας και κατά 5,1% σε όγκο. Οι εξαγωγές καυσίμων κατέγραψαν την ισχυρότερη πτώση σε όρους αξίας σε σύγκριση με το 2022 (-24,6%), λόγω της μείωσης των τιμών, ενώ μείωση καταγράφηκε και στον όγκο εξαγωγών τους κατά 3,5% (**Διάγραμμα 2.10**). Τα κεφαλαιουχικά αγαθά και οι βιομηχανικές προμήθειες περιορίστηκαν κατά 6,1% στο εννεάμηνο του 2023, με ακόμα μεγαλύτερη πτώση σε όγκο (-9,7%), ενώ στον μεταφορικό εξοπλισμό σημειώνεται ονομαστική αύξηση 1,4% και μείωση σε

Διάγραμμα 2.8: Διάρθρωση των εξαγωγών εγχώριων προϊόντων ανά κατηγορία προς τη Γερμανία, την Ε.Ε. και εκτός Ε.Ε.

Διάγραμμα 2.9: Διάρθρωση των εισαγωγών Ελλάδας ανά κατηγορία προϊόντος από Γερμανία, Ε.Ε. και εκτός Ε.Ε.

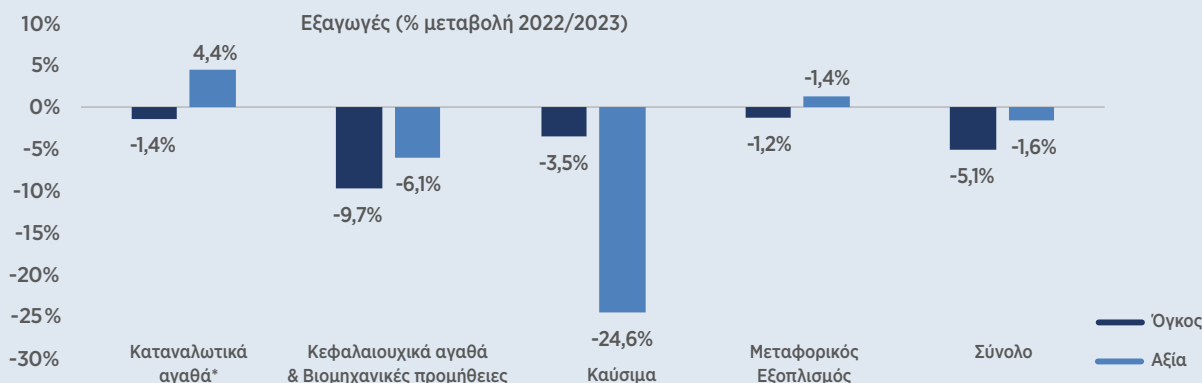
Πηγή: Eurostat, International Trade by BEC

*Στα Καταναλωτικά αγαθά περιλαμβάνονται οι κατηγορίες Τρόφιμα-Ποτά και Καταναλωτικά αγαθά που δεν καταγράφονται αλλού.

² Η κατηγοριοποίηση γίνεται με βάση την ταξινόμηση Classification by Broad Economic Categories Rev.5. Οι κατηγορίες προϊόντων έχουν αθροιστεί στις εξής συγκεντρωτικές κατηγορίες: α) Καταναλωτικά αγαθά, Τρόφιμα και Ποτά, β) Κεφαλαιουχικά αγαθά και Βιομηχανικές προμήθειες, γ) Καύσιμα και δ) Μεταφορικός Εξοπλισμός.

πραγματικούς όρους κατά 1,2%. Οι εξαγωγές καταναλωτικών αγαθών που αποτελούν και το μεγαλύτερο τμήμα, αυξήθηκαν σε όρους αξίας κατά 4,4%, με μικρή πτώση σε όγκο κατά 1,4%.

Διάγραμμα 2.10: Εξαγωγές Ελλάδας ανά κατηγορία προϊόντος προς τη Γερμανία την περίοδο Ιανουάριος-Σεπτέμβριος

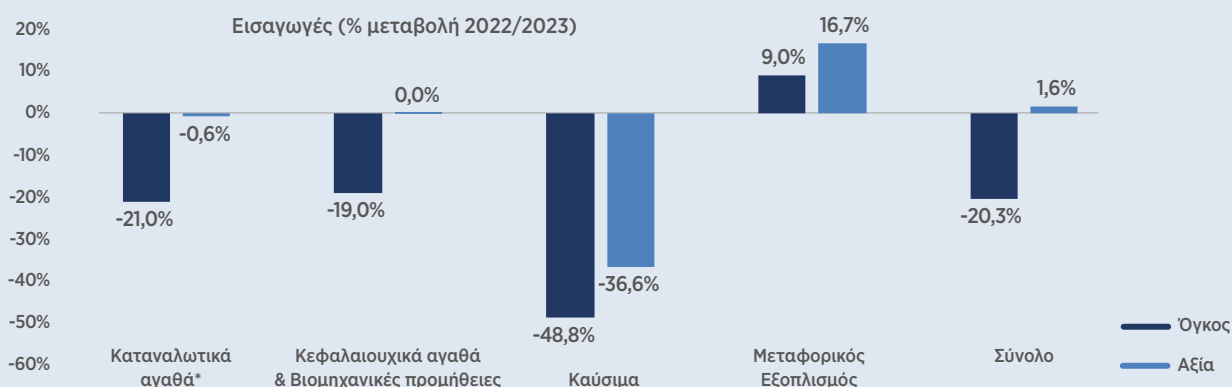
Πηγή: Eurostat, International Trade by BEC

*Στα Καταναλωτικά αγαθά περιλαμβάνονται οι κατηγορίες Τρόφιμα-Ποτά και Καταναλωτικά αγαθά που δεν καταγράφονται αλλού.

Οι εισαγωγές από τη Γερμανία αυξήθηκαν ονομαστικά κατά 1,6% το 2023, με μείωση σε όρους όγκου κατά 20,3%. Από τις επιμέρους κατηγορίες, ονομαστική και πραγματική αύξηση καταγράφηκε στον μεταφορικό εξοπλισμό, με 16,7% ενίσχυση της αξίας εισαγωγών και 9,0% αύξηση στον όγκο, καθώς ενισχύθηκαν σημαντικά οι εισαγωγές οχημάτων. Στις υπόλοιπες κατηγορίες, καταγράφηκε μείωση στον όγκο στα καύσιμα κατά 48,8%, ενώ στα καταναλωτικά και κεφαλαιουχικά αγαθά σημειώθηκε πτώση του όγκου κατά 20% περίπου. Η αξία εισαγωγών μειώθηκε στα καύσιμα κατά 36,6%, λόγω πτώσης των τιμών, ενώ στις υπόλοιπες κατηγορίες δεν καταγράφηκε μεταβολή, καθώς η μείωση του όγκου συνδυάστηκε με αύξηση των τιμών.

Οι αυξήσεις τιμών τη διετία 2021-2022 είχαν επηρεάσει τα μερίδια των κατηγοριών αγαθών στις εισαγωγές, αλλά φαίνεται ότι τα σχετικά μερίδια σταθεροποιούνται το 2023. Ειδικότερα, στο πρώτο εννεάμηνο του 2023, τα κεφαλαιουχικά αγαθά και οι βιομηχανικές προμήθειες αγαθών αντιστοιχούν στο ήμισυ των συνολικών εισαγωγών της Ελλάδας από τη Γερμανία, στα ίδια επίπεδα με το 2022, ενώ ακολουθεί η κατηγορία τροφίμων με 33,2%, με ελάχιστη πτώση από το 2022. Η κατηγορία του μεταφορικού εξοπλισμού σημειώνει άνοδο στο σχετικό μερίδιο, στο 15,8% το 2023 από 13,8% το 2022, με πτώση στο ήδη πολύ χαμηλό μερίδιο της κατηγορίας καυσίμων (από 1,3% το 2022 σε 0,8% το 2023). Στις εξαγωγές, καταγράφηκε αύξηση του μεριδίου των καταναλωτικών αγαθών, στο 54,8% το 2023, με αύξηση κατά 3 μονάδες από το 2022, παραμένοντας ωστόσο χαμηλότερα από τα προηγούμενα έτη, ενώ στην κατηγορία κεφαλαιουχικών αγαθών το σχετικό μερίδιο υποχώρησε στο 35,5%, έναντι 37,2% το 2022, στα ίδια επίπεδα με το 2021 και το 2019. Τέλος, στα καύσιμα η βαρύτητά τους υποχωρεί στο 5,2% σε όρους αξίας, με σταθεροποίηση στο μερίδιο του μεταφορικού εξοπλισμού (Διάγραμμα 2.12).

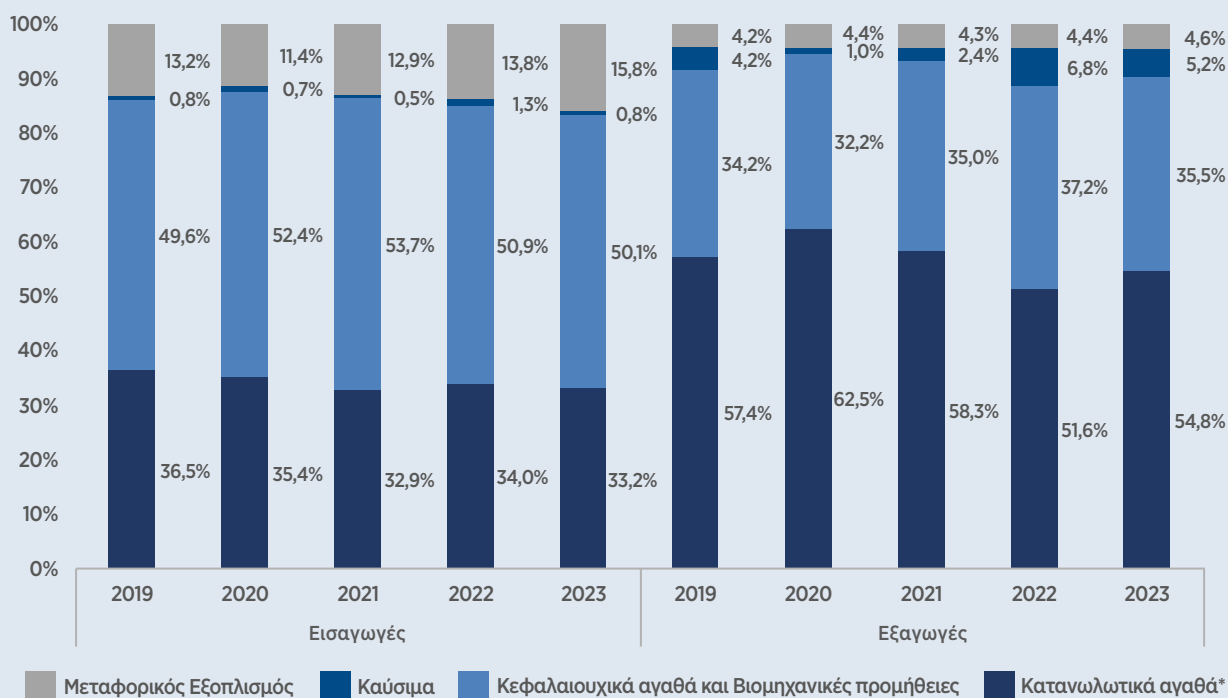
Διάγραμμα 2.11: Εισαγωγές Ελλάδας ανά κατηγορία προϊόντος από τη Γερμανία την περίοδο Ιανουάριος-Σεπτέμβριος

Πηγή: Eurostat, International Trade by BEC

*Στα Καταναλωτικά αγαθά περιλαμβάνονται οι κατηγορίες Τρόφιμα-Ποτά και Καταναλωτικά αγαθά που δεν καταγράφονται αλλού.

Διάγραμμα 2.12: Μεριδία εισαγωγών – εξαγωγών Ελλάδας με Γερμανία ανά κατηγορία προϊόντος (Ιανουάριος-Σεπτέμβριος)

Πηγή: Eurostat, International Trade by BEC

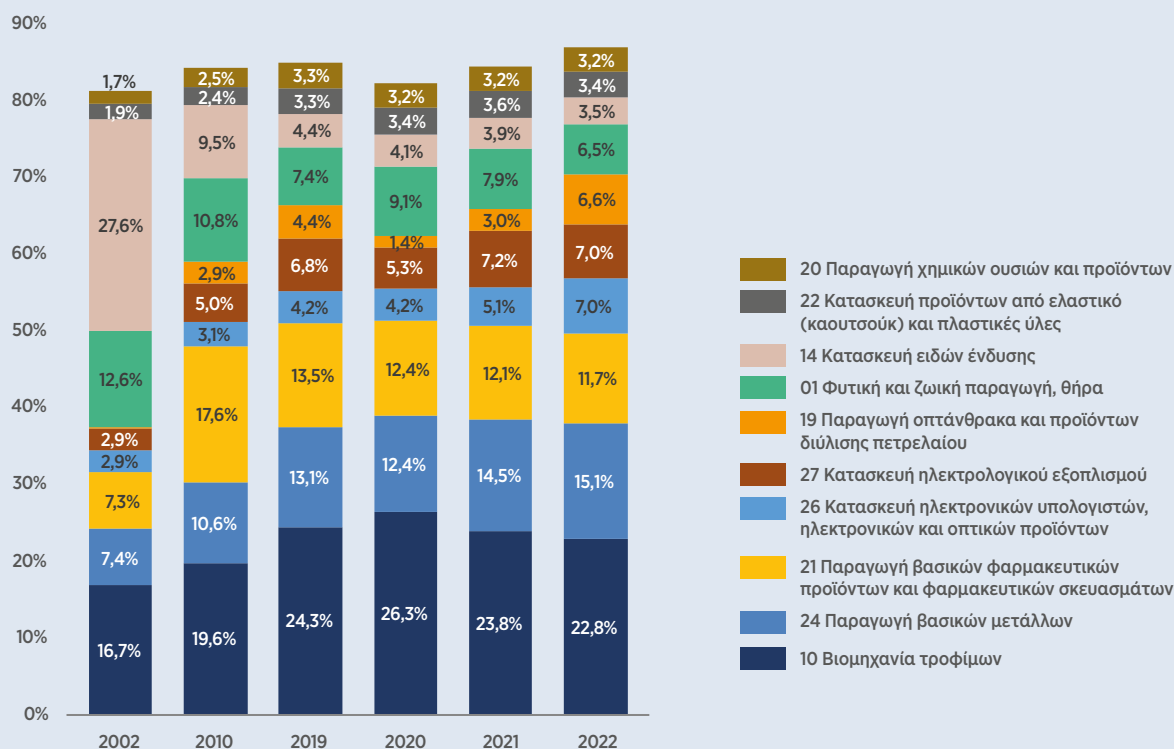
*Στα Καταναλωτικά αγαθά περιλαμβάνονται οι κατηγορίες Τρόφιμα-Ποτά και Καταναλωτικά αγαθά που δεν καταγράφονται αλλού.

2.2.5 / Εμπόριο προϊόντων σε επίπεδο κλάδων οικονομικής δραστηριότητας

Σε κλαδικό επίπεδο, το μερίδιο του κλάδου τροφίμων στις εξαγωγές προς τη Γερμανία εξασθένησε το 2022, έπειτα από τα υψηλά επίπεδα που καταγράφηκαν στην πανδημία, με αποτέλεσμα το 2022 ο κλάδος να αποτελεί το 22,8% των συνολικών εξαγωγών, έναντι 26,3% το 2020, διατηρώντας την πρώτη θέση μεταξύ των κλάδων (**Διάγραμμα 2.13**). Οι εξαγωγές βασικών μετάλλων ενίσχυσαν το μερίδιό τους, στο 15,1% το 2022, με συνεχή άνοδο διαχρονικά, ενώ οι εξαγωγές φαρμάκων παρέμειναν κοντά στο 12% των συνολικών εξαγωγών. Σημαντική αύξηση καταγράφεται στις εξαγωγές του κλάδου κατασκευής ηλεκτρονικού εξοπλισμού με μερίδιο στο 7,0%, σχεδόν διπλάσιο σε σύγκριση με το 2020 και 2019, ενώ ακολουθεί ο κλάδος κατασκευής ηλεκτρολογικού υλικού, με αύξηση σε σύγκριση με το 2020, στο 7,0% το 2022. Ενίσχυση και λόγω τιμών σημειώνεται στον κλάδο διύλισης, με το σχετικό μερίδιο να αυξάνεται στο 6,6%, έναντι χαμηλότερων ποσοστών στα προηγούμενα έτη. Στις εισαγωγές αγαθών από τη Γερμανία ο κλάδος παραγωγής χημικών παραμένει στην πρώτη θέση, με πτώση μεριδίου μετά την πανδημία, με αποτέλεσμα να διαμορφωθεί στο 18,2% των συνολικών εισαγωγών για το 2022. Ακολουθεί ο κλάδος φαρμάκων με μερίδιο 16,5%, ελαφρώς μειωμένο σε σύγκριση με το 2021, παραμένοντας όμως υψηλότερα από τα προ πανδημίας επίπεδα, ενώ στην τρίτη θέση και με ενισχυμένο σχετικά μερίδιο είναι ο κλάδος οχημάτων με 13,6% των συνολικών εισαγωγών, στο υψηλότερο σημείο από το 2009 (**Διάγραμμα 2.14**). Ο κλάδος οχημάτων παρουσιάζει αυξημένο μερίδιο έπειτα από τις διαταραχές στις αλυσίδες αξίας που προκάλεσε η πανδημία. Ο κλάδος τροφίμων βρίσκεται στην τέταρτη κατά σειρά θέση, με μερίδιο εισαγωγών 12,7%, σχεδόν στα ίδια επίπεδα από το 2019, ενώ στην επόμενη θέση είναι ο κλάδος κατασκευής μηχανημάτων με αυξημένο μερίδιο στο 8,4%.

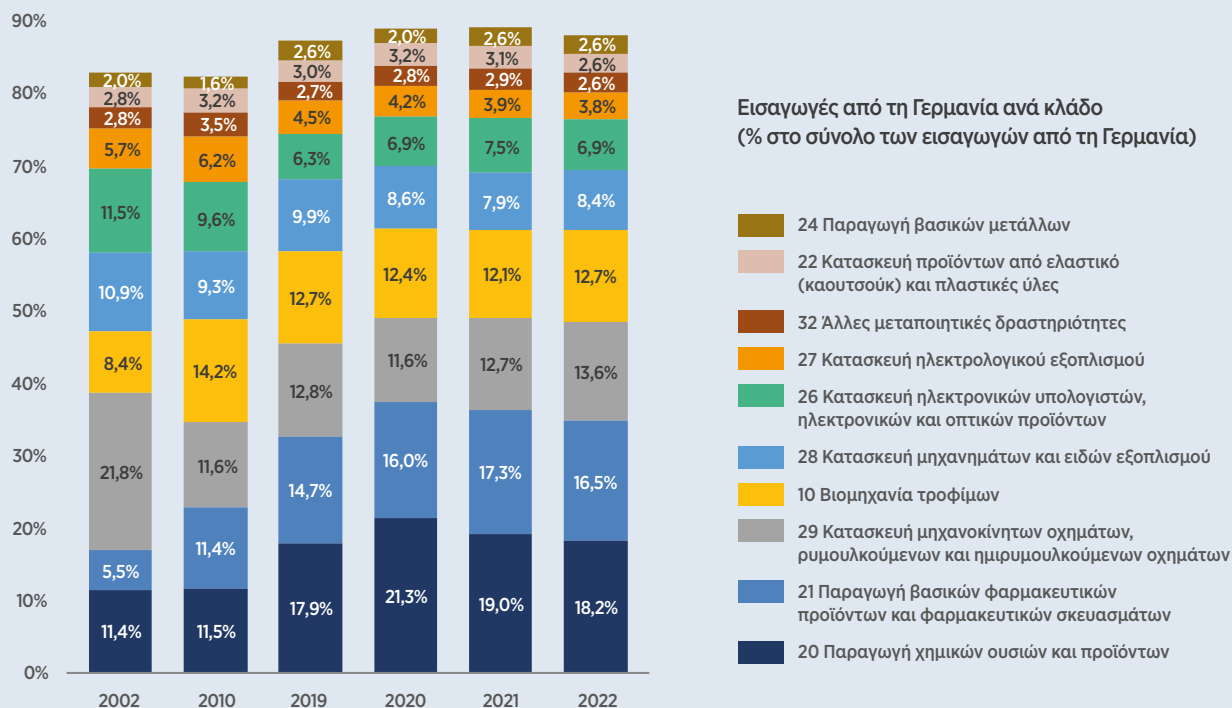
Η σταδιακή επαναφορά της παραγωγής μετά την πανδημία, αλλά και οι πληθωριστικές πιέσεις από τα τέλη του 2021, που εντάθηκαν το 2022, έχουν διαμορφώσει τις εμπορικές ροές, ενώ οι αξίες κινούνται με διαφορετική ταχύτητα από τους όγκους των εμπορευμάτων. Στο πρώτο εννεάμηνο του 2023 σημαντική αύξηση στις εξαγωγές προς τη Γερμανία σημειώθηκε στον κλάδο παραγωγής προϊόντων καπνού, με αύξηση αξίας κατά 867,2% και όγκου κατά 422,6% σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του 2022. Στον κλάδο παραγωγής δέρματος και δερμάτινων προϊόντων καταγράφηκε σημαντική αύξηση σε όρους αξίας κατά 87%, με μείωση όμως κατά 5,9% σε όρους όγκου, ενώ ακολουθεί ο κλάδος κατασκευής οχημάτων, με αύξηση 45,5% σε αξία και κατά 8,2% σε όρους όγκου, αντιπροσωπεύοντας όμως χαμηλό μερίδιο. Αύξηση αξιών με υψηλά ποσοστά καταγράφηκε στους κλάδους δασοκομίας αλλά και κατασκευής επίπλων, με αντίστοιχη αύξηση στον όγκο (**Διάγραμμα 2.15**). Στον αντίποδα, ισχυρή πτώση το 2023 και σε αξία και σε όγκο κατέγραψε ο κλάδος εκτυπώσεων, κατά 76,3% και 67,2% αντίστοιχα, ενώ ακολουθούν τα ορυχεία-λατομεία, με ονομαστική πτώση 37,0% και η συλλογή και διάθεση αποβλήτων κατά 27,8%. Στον κλάδο κατασκευής λοιπού εξοπλισμού μεταφορών, η μείωση σε όγκο (39,3%) ήταν μεγαλύτερη της πτώσης σε αξία (26,6%).

Διάγραμμα 2.13: Ελληνικές εξαγωγές στη Γερμανία ανά κλάδο* στο σύνολο των ελληνικών εξαγωγών προς τη Γερμανία (10 κλάδοι με τις υψηλότερες εξαγωγές)

Πηγή: Eurostat, International Trade by CPA * Διψήφιοι NACE Rev.2 κλάδοι.

Διάγραμμα 2.14: Ελληνικές εισαγωγές από Γερμανία ανά κλάδο* στο σύνολο των ελληνικών εισαγωγών από τη Γερμανία (10 κλάδοι με τις υψηλότερες εισαγωγές)

Πηγή: Eurostat, International Trade by CPA, * Διψήφιοι NACE Rev.2 κλάδοι.

Διάγραμμα 2.15: Ποσοστιαία μεταβολή εξαγωγών προς τη Γερμανία την περίοδο Ιανουάριος-Σεπτέμβριος 2023 έναντι του 2022

Πηγή: Eurostat, International Trade by CPA

Στις εισαγωγές από τη Γερμανία, μεγάλη αύξηση καταγράφεται στον κλάδο εξόρυξη άνθρακα και λιγνίτη, κατά 135,8% σε όρους αξίας και 36,9% σε όγκο, ακολουθούμενος από τη συλλογή και επεξεργασία αποβλήτων, με αύξηση κατά 73,6% το 2023 ονομαστικά και ενίσχυση του όγκου κατά 12,3%. Η παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών κατέγραψε άνοδο και σε αξία και σε όγκο, με περίπου 30%, ενώ στον κλάδο κατασκευής λοιπού εξοπλισμού μεταφορών και στη βιομηχανία δέρματος η αύξηση ξεπέρασε το 20% σε όρους αξίας, χωρίς να ακολουθεί ο όγκος. Στον αντίποδα, στους κλάδους με μείωση αξίας στο πρώτο εννεάμηνο του 2023, μεγάλη μείωση και σε αξία και όγκο κατέγραψε η παραγωγή προϊόντων διύλισης, ενώ ακολουθεί η φυτική και ζωική παραγωγή, με πτώση κατά 34,1% σε αξία και 53,4% σε όγκο (Διάγραμμα 2.16).

Διάγραμμα 2.16: Ποσοστιαία μεταβολή εισαγωγών από τη Γερμανία την περίοδο Ιανουάριος-Σεπτέμβριος 2023 έναντι του 2022

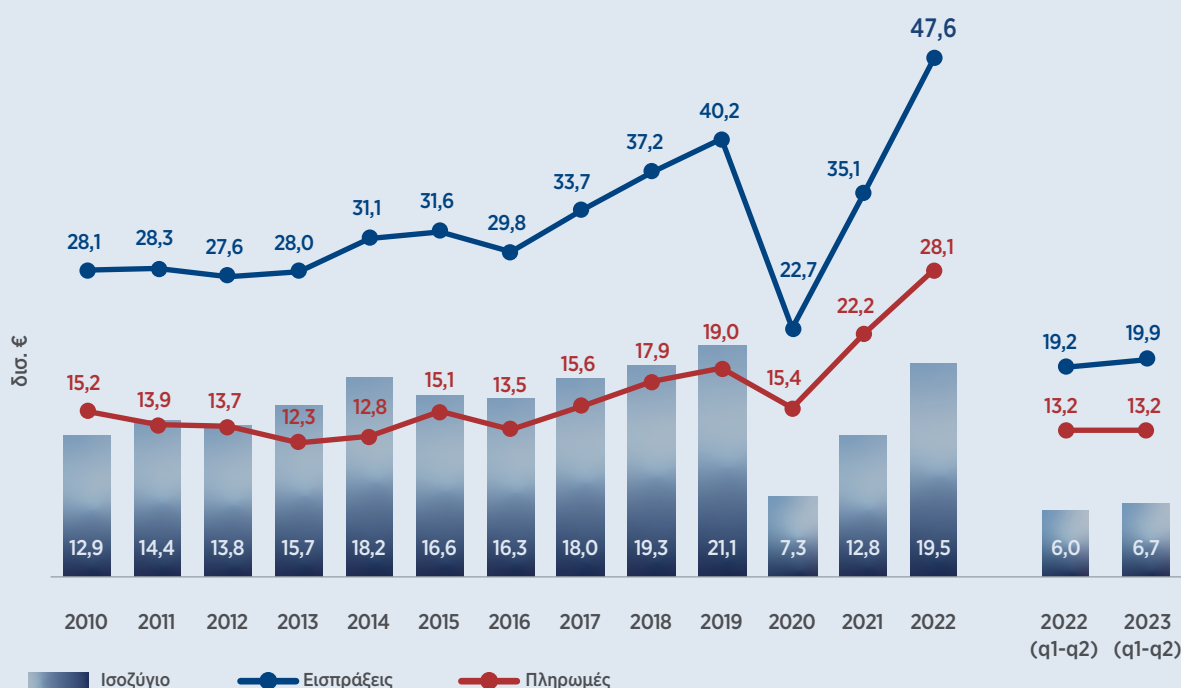
Πηγή: Eurostat, International Trade by CPA

2.3 / Εισπράξεις και Πληρωμές Υπηρεσιών

Οι εισπράξεις υπηρεσιών επανήλθαν μετά την πανδημία και αυξήθηκαν σε ιστορικά υψηλά επίπεδα το 2022, καθώς διαμορφώθηκαν στα €47,6 δισ., ενώ οι πληρωμές υπηρεσιών αυξήθηκαν το 2022 στα €28,1 δισ., επίσης σε ιστορικά υψηλά επίπεδα, τροφοδοτούμενες αμφότερες και από την επάνοδο των οικονομιών αλλά και από τις πληθωριστικές πιέσεις. Το πλεόνασμα έφτασε το 2022 τα €19,5 δισ., στα ίδια σχεδόν επίπεδα με την περίοδο 2017-2019 (**Διάγραμμα 2.17**). Στο πρώτο εξάμηνο του 2023 διατηρήθηκε η δυναμική, με περαιτέρω τόνωση των εισπράξεων στα €19,9 δισ., και διατήρηση των πληρωμών, με αποτέλεσμα την ενίσχυση του πλεονάσματος στα €6,7 δισ.

Ανά κατηγορία υπηρεσιών, το μεγαλύτερο μέρος των εισπράξεων στο σύνολο της ελληνικής οικονομίας προέρχεται από τις μεταφορικές υπηρεσίες (κυρίως ναυτιλία), οι οποίες αποτελούν το ήμισυ των συνολικών εισπράξεων για το 2022, με μερίδιο 49,2%, ενώ ακολουθούν οι ταξιδιωτικές εισπράξεις με 37,1% και με ισχυρή ώθηση μέσα στο 2022. Στο σύνολο της χώρας, οι λοιπές υπηρεσίες επιχειρηματικής δραστηριότητας (υπηρεσίες έρευνας, ευρεσιτεχνιών, τεχνικές, αρχιτεκτονικές, κ.ά.), καταλαμβάνουν το 5,8%, ενώ οι εισπράξεις από υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών, πληροφορικής και πληροφόρησης αποτελούν το 2,6% των συνολικών εισπράξεων.

Διάγραμμα 2.17: Εισπράξεις, Πληρωμές και Ισοζύγιο Υπηρεσιών

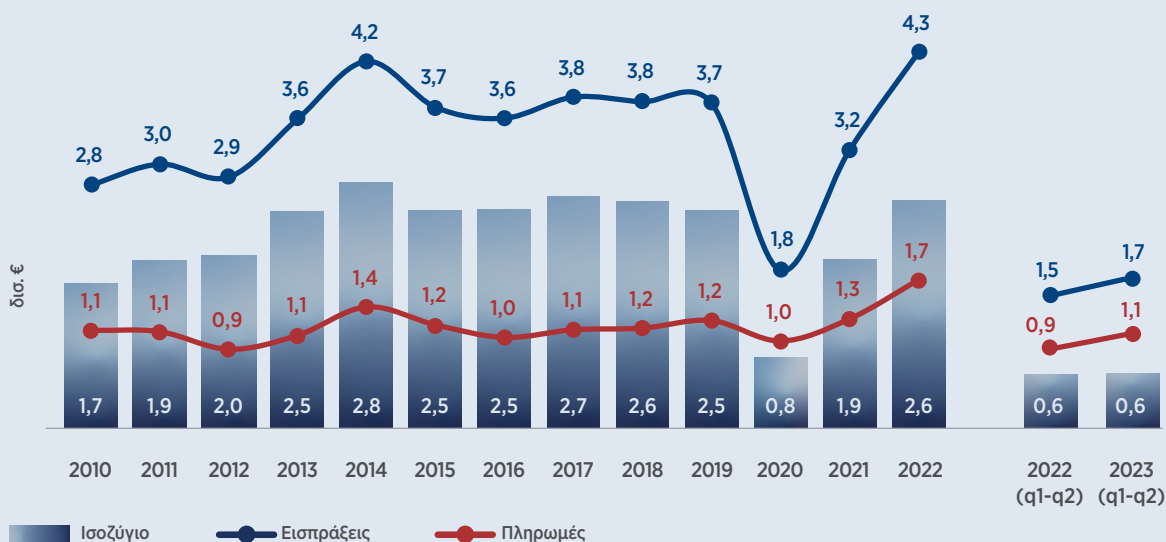
Πηγή: Eurostat

2.3.1 / Εισπράξεις, Πληρωμές και Ισοζύγιο Υπηρεσιών με Γερμανία

Οι πληρωμές κατοίκων Ελλάδας για υπηρεσίες από τη Γερμανία ενισχύθηκαν το 2021 και το 2022 σε €1,7 δισ. το τελευταίο έτος, με αύξηση σε σύγκριση με τα έτη 2010-2020, όπου είχαν διαμορφωθεί κοντά στο €1,2 δισ. Οι εισπράξεις αυξήθηκαν στα €4,3 δισ. το 2022, με σημαντική αύξηση σε σύγκριση με το 2021 και πολύ περισσότερο από το 2020, ενώ ξεπέρασαν και το υψηλότερο σημείο του 2014. Ως αποτέλεσμα, το ετήσιο πλεόνασμα διαμορφώνεται σε €1,7 δισ., έναντι €1,3 δισ. το 2021 (**Διάγραμμα 2.18**). Στο πρώτο εξάμηνο του 2023, οι εισπράξεις υπηρεσιών από τη Γερμανία ενισχύθηκαν περαιτέρω, σε €1,7 δισ., με αντίστοιχη αύξηση και στις πληρωμές, με το πλεόνασμα να διατηρείται σταθερό.

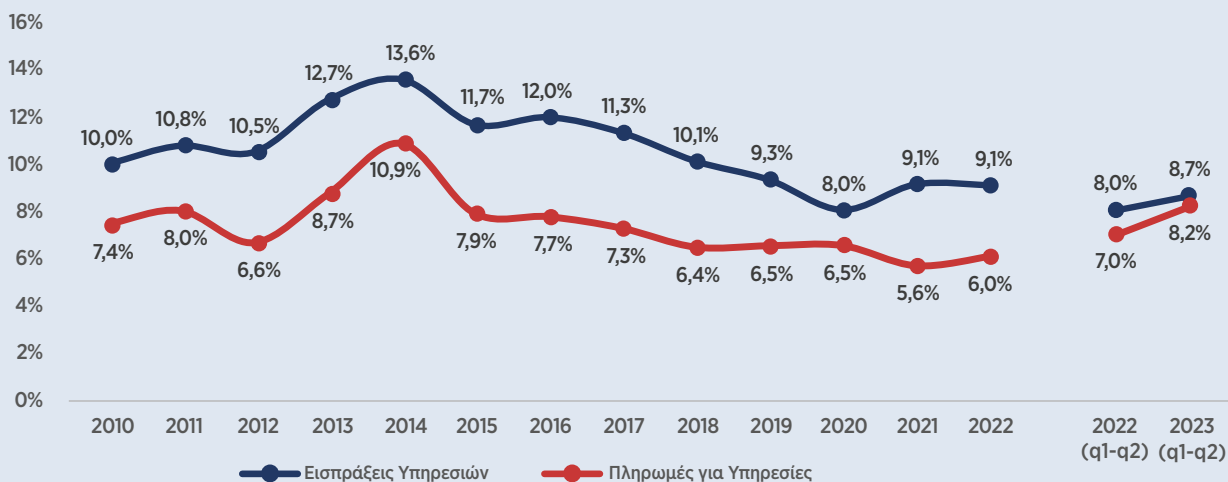
Το μερίδιο των εισπράξεων από κατοίκους Γερμανίας στο σύνολο των εισπράξεων υπηρεσιών της Ελλάδας το 2022 διατηρήθηκε στο 9,1%, παραμένοντας ωστόσο χαμηλότερα από τα έτη πριν από την πανδημία. Το μερίδιο των πληρωμών σε υπηρεσίες προς τη Γερμανία ενισχύθηκε το 2022 στο 6,0%, πιο κοντά στα επίπεδα του 2018-2019. Για το πρώτο εξάμηνο του 2023, το μερίδιο των πληρωμών προς τη Γερμανία αυξήθηκε στο 8,2%, ενώ των εισπράξεων ενισχύθηκε στο 8,7% (**Διάγραμμα 2.19**). Η Γερμανία είναι η δεύτερη χώρα σε εισπράξεις υπηρεσιών στην Ελλάδα για το 2022 με 9,1%, ενώ το Ην. Βασίλειο είναι πρώτο με 9,6%.

Διάγραμμα 2.18: Εισπράξεις, Πληρωμές και Ισοζύγιο Υπηρεσιών με Γερμανία

Πηγή: Eurostat

Διάγραμμα 2.19: Μερίδιο Γερμανίας στις εισπράξεις και πληρωμές υπηρεσιών

Πηγή: Eurostat

2.3.2 / Διάρθρωση ανά κατηγορία Υπηρεσιών

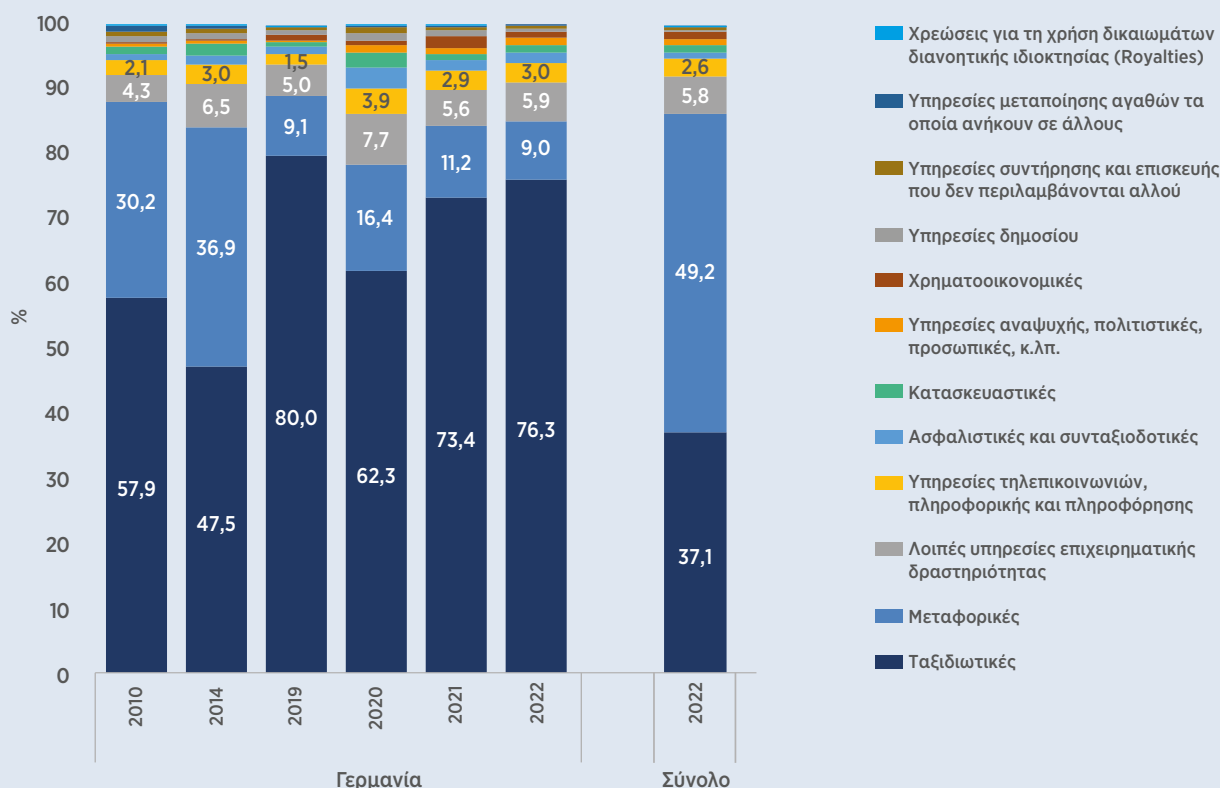
Οι εισπράξεις από τη Γερμανία αφορούν κυρίως ταξιδιωτικές υπηρεσίες, καθώς αποτελούν το 76,3% των συνολικών εισπράξεων που προέρχονται από κατοίκους Γερμανίας, με αυξημένο μερίδιο. Το ποσοστό εισπράξεων από τουρισμό από τη Γερμανία είναι υπερδιπλάσιο σε σύγκριση με το σύνολο χωρών (37,1% για το 2022), ενδεικτικό της σημασίας των τουριστικών ροών στις εμπορικές σχέσεις Ελλάδας - Γερμανίας.

Το 9,0% των εισπράξεων αφορά μεταφορικές υπηρεσίες, με πτωτική τάση σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη, έναντι 49,2% που αντιστοιχεί στο σύνολο της ελληνικής οικονομίας. Οι λοιπές υπηρεσίες επιχειρηματικής δραστηριότητας βρίσκονται στο 5,9%, σε παρόμοιο επίπεδο με το σύνολο, ενώ οι υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών, πληροφορικής και πληροφόρησης καταγράφουν μερίδιο 3,0%, έναντι 2,6% στο σύνολο.

Αναλύοντας το μερίδιο των εισπράξεων από κατοίκους Γερμανίας στο σύνολο των εισπράξεων κάθε κατηγορίας, η Γερμανία παρουσιάζει υψηλό μερίδιο στις ταξιδιωτικές υπηρεσίες το 2022 με ποσοστό 18,7%, καθώς αυτές επανήλθαν μετά την πανδημία, ενώ ακολουθούν οι υπηρεσίες του δημοσίου,³ με ποσοστό 18,0% (**Διάγραμμα 2.21**). Στην τρίτη θέση βρίσκονται οι ασφαλιστικές και συνταξιοδοτικές υπηρεσίες και ακολουθούν οι υπηρεσίες αναψυχής με 13,8% και 11,8% αντίστοιχα.

³ Οι υπηρεσίες του δημοσίου (government goods and services not indicated elsewhere) περιλαμβάνουν συναλλαγές της κυβέρνησης και διεθνών οργανισμών και διαχωρίζονται σε συναλλαγές πρεσβειών - προξενείων, στρατιωτικών μονάδων - φορέων και λοιπών δημόσιων υπηρεσιών.

Διάγραμμα 2.20: Μέρη κατηγοριών υπηρεσιών στις συνολικές εισπράξεις από Υπηρεσίες, Σύνολο Χώρας-Γερμανία

Πηγή: Eurostat

Διάγραμμα 2.21: Μέρη εισπράξεων Γερμανίας ανά κατηγορία υπηρεσιών, 2022

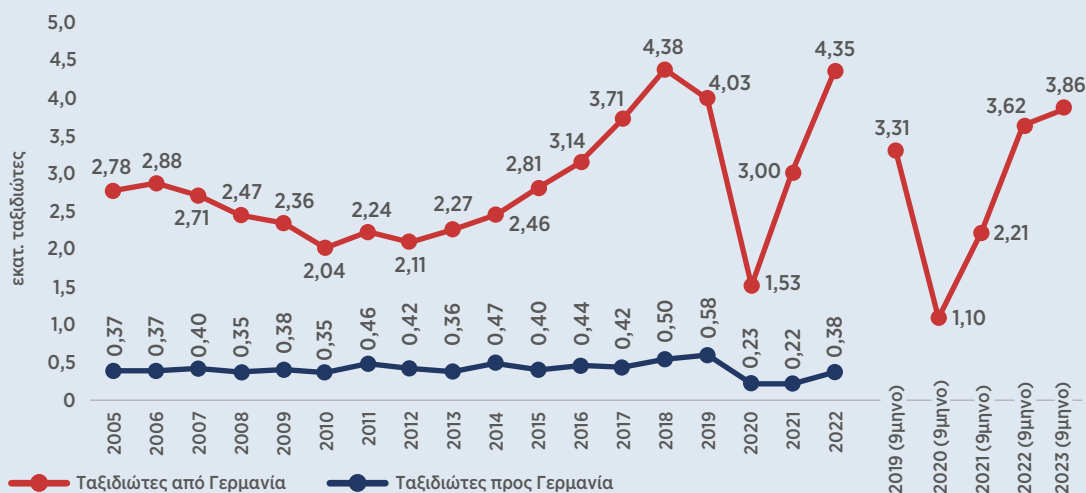
Πηγή: Eurostat

2.3.3 / Εισπράξεις και Πληρωμές Τουριστικών Υπηρεσιών

Οι τουριστικές εισπράξεις αποτελούν σημαντικό στοιχείο των εταιρικών σχέσεων Ελλάδας-Γερμανίας και για αυτό τον λόγο αναλύονται περισσότερο στη συνέχεια. Οι ταξιδιώτες από τη Γερμανία προς την Ελλάδα καταγράφουν άνοδο μετά την πανδημία και το 2022 προσέγγισαν το ιστορικά υψηλό επίπεδο του 2018, κοντά στα 4,4 εκατ. Για το πρώτο εννεάμηνο του 2023 οι τάσεις δείχνουν ότι οι τουριστικές ροές ενισχύονται ακόμη περισσότερο, με 3,9 εκατ. αφίξεις τουριστών από τη Γερμανία, έναντι 3,6 εκατ. το αντίστοιχο διάστημα του 2022. Οι ταξιδιώτες από Ελλάδα προς Γερμανία είναι σαφώς λιγότεροι, περίπου 400 χιλ. κατά μέσο όρο την περίοδο 2005-2021⁴, με τόνωση στους 378 χιλ. το 2022, έπειτα από την πτώση λόγω πανδημίας (Διάγραμμα 2.22).

Οι ταξιδιωτικές εισπράξεις από τη Γερμανία προσέγγισαν ιστορικά υψηλό επίπεδο το 2022, στα €3,3 δισ., έπειτα από την ισχυρή πτώση του 2020, αλλά και τα χαμηλότερα επίπεδα του 2021. Οι πληρωμές ταξιδιωτικών υπηρεσιών προς τη Γερμανία διαμορφώθηκαν κοντά στα €190 εκατ. το 2022, με αύξηση από το 2020, παραμένοντας όμως χαμηλότερα από τα επίπεδα πριν από το 2019 (Διάγραμμα 2.23). Για το πρώτο εννεάμηνο του 2023 οι τουριστικές εισπράξεις καταγράφουν αύξηση στα €3,0 δισ., με αύξηση κατά 4,4% σε σύγκριση με το ήδη υψηλό επίπεδο του 2022, προσεγγίζοντας τα ετήσια αποτελέσματα του 2018-2019.

Διάγραμμα 2.22: Ταξιδιωτικές ροές με τη Γερμανία

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Διάγραμμα 2.23: Ταξιδιωτικές εισπράξεις και πληρωμές μεταξύ Ελλάδας και Γερμανίας

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος.

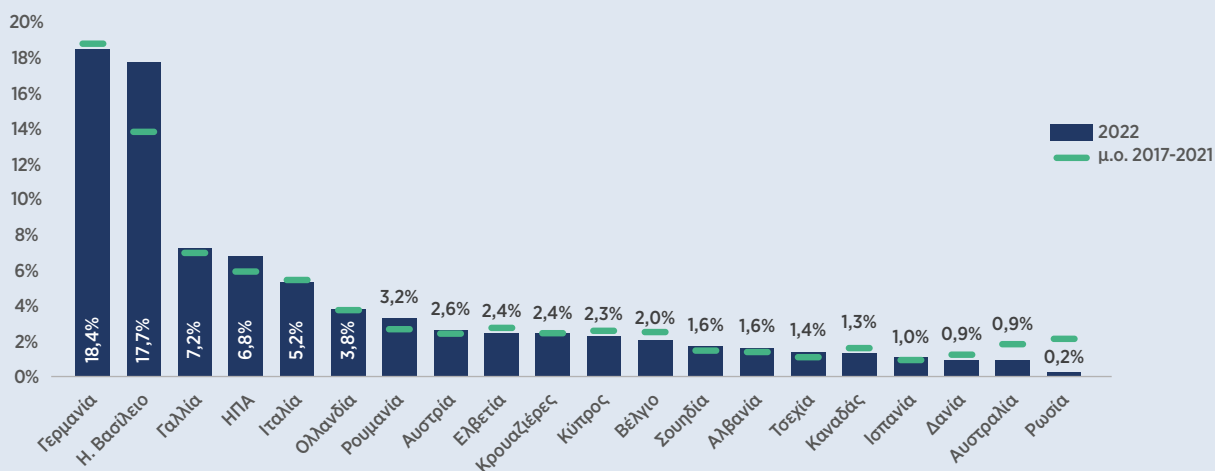
⁴ Δεν υπάρχουν ακόμα διαθέσιμα στοιχεία για τους ταξιδιώτες προς τη Γερμανία στο εννεάμηνο του 2023.

Η Γερμανία διατηρεί το υψηλότερο μερίδιο στις τουριστικές εισπράξεις της Ελλάδας, με 18,4% το 2022, κοντά στον μέσο όρο της περιόδου 2017-2021, ενώ ακολουθεί το Ηνωμένο Βασίλειο με 17,7% και ισχυρή άνοδο σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη. Στην τρίτη θέση βρίσκεται η Γαλλία, με αυξημένο μερίδιο στο 7,2% **(Διάγραμμα 2.24)**.

Στις αφίξεις, η Γερμανία διατηρεί το διαχρονικά υψηλό μερίδιο με 14,6% το 2022 το οποίο βρίσκεται πάνω από τα επίπεδα πριν από το 2019, ενώ το Ην. Βασίλειο σκαρφάλωσε στην πρώτη θέση το 2022 με 15,0% **(Διάγραμμα 2.25)**.

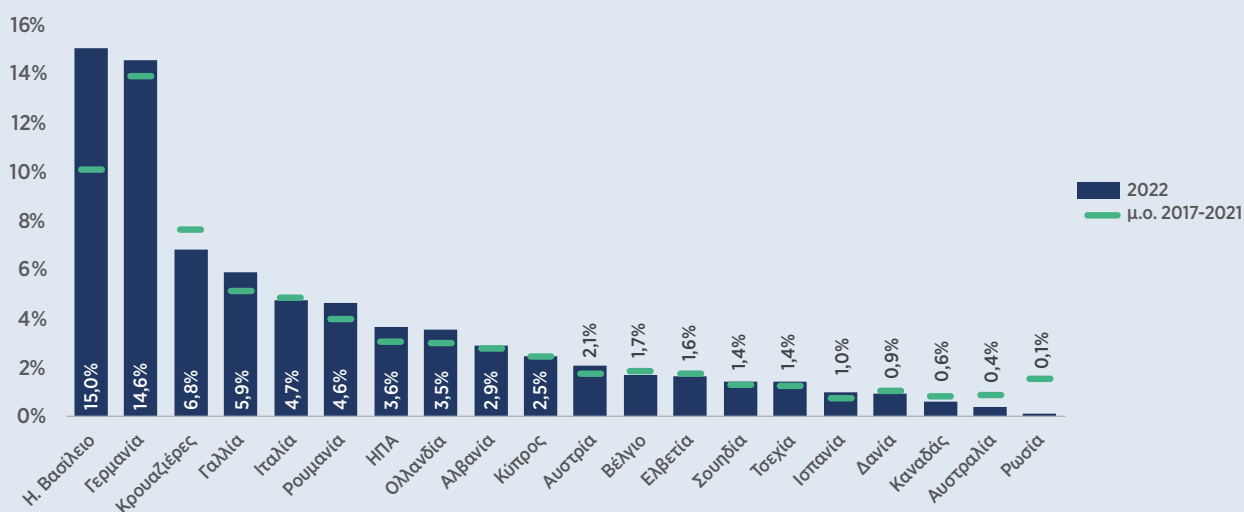
Η μέση δαπάνη ανά ταξίδι από Γερμανούς επισκέπτες είναι διαχρονικά υψηλότερη από τον μέσο όρο του συνόλου των ταξιδιωτών. Συγκεκριμένα, η μέση δαπάνη διαμορφώθηκε στα 748 ευρώ το 2022, με πτώση σε σύγκριση με το 2021, αλλά πάνω από τα επίπεδα της περιόδου 2016-2020. Στο σύνολο των χωρών η μέση δαπάνη υποχώρησε σημαντικά το 2022, στα 592 ευρώ το 2022 έναντι 689 ευρώ ανά ταξίδι το 2021, με διαφορά από το επίπεδο της Γερμανίας κατά 156 ευρώ **(Διάγραμμα 2.26)**. Η διαφορά συνεχίζεται και στο πρώτο εννεάμηνο του 2023.

Διάγραμμα 2.24: Μερίδιο ταξιδιωτικών εισπράξεων της Ελλάδας ανά χώρα προέλευσης (μ.ό. 2017-2021, 2022)

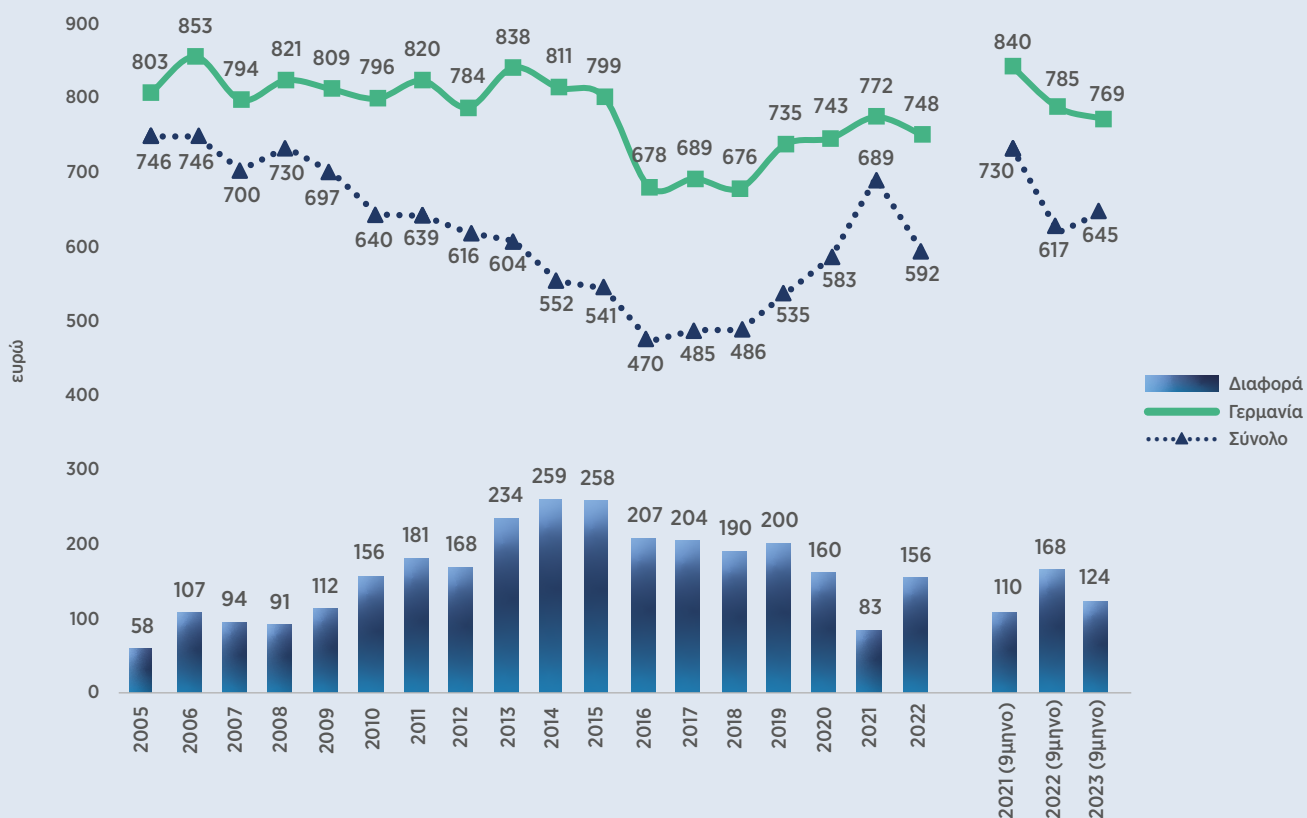
Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Διάγραμμα 2.25: Μερίδιο ταξιδιωτικών αφίξεων της Ελλάδας ανά χώρα προέλευσης (μ.ό. 2017-2021, 2022)

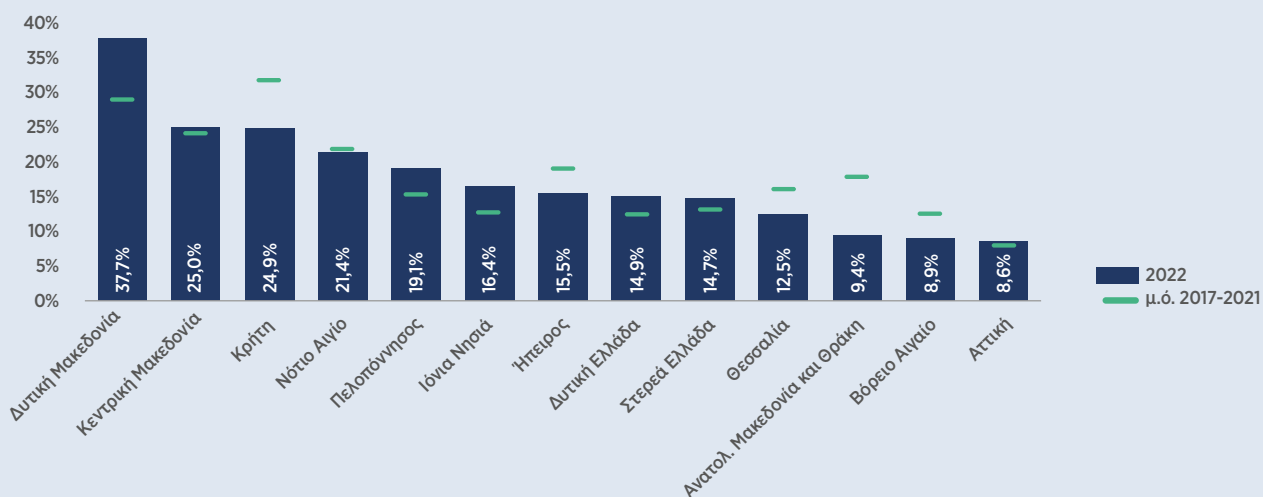
Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Διάγραμμα 2.26: Δαπάνη ανά ταξίδι ξένων επισκεπτών στην Ελλάδα

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Διάγραμμα 2.27: Μερίδιο της Γερμανίας στις ταξιδιωτικές εισπράξεις ανά περιφέρεια μ.ό. 2017-2021, 2022

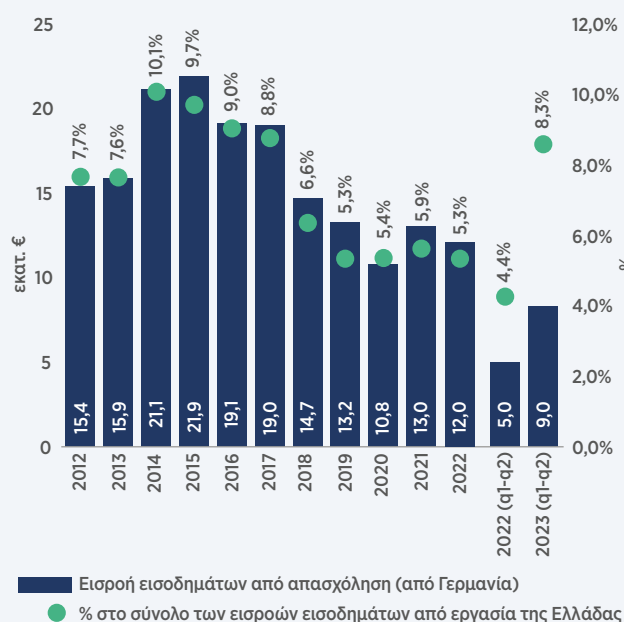
Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Η συμμετοχή των τουριστικών εισπράξεων από τη Γερμανία είναι αρκετά υψηλή ανά περιφέρεια. Στη Δυτική Μακεδονία το μερίδιο των ταξιδιωτικών εισπράξεων από Γερμανούς επισκέπτες διαμορφώθηκε στο 37,7% το 2022, αυξημένο σε σύγκριση με το μερίδιο της περιόδου 2017-2021. Στην Κεντρική Μακεδονία και στην Κρήτη οι τουριστικές εισπράξεις από τη Γερμανία αντιστοιχούν στο 25% των συνολικών τουριστικών εισπράξεων των συγκεκριμένων περιφερειών, ενώ υψηλότερο από τον εθνικό μέσο όρο είναι το μερίδιο των εισπράξεων από Γερμανία στο Νότιο Αιγαίο και στην Πελοπόννησο (Διάγραμμα 2.27).

2.4 / Εισροές εισοδημάτων

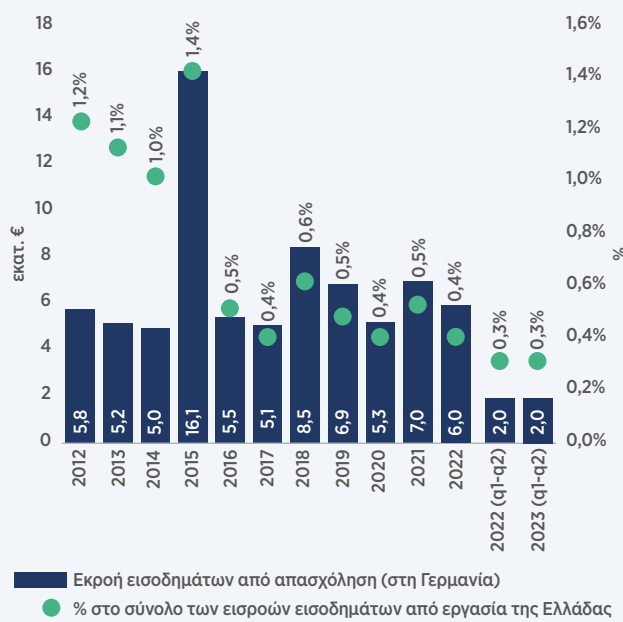
Η εισροή πρωτογενών εισοδημάτων από εργασία από τη Γερμανία αντιστοιχούν στο 5,3% του συνόλου των εισοδημάτων που εισέρευσαν στην ελληνική οικονομία το 2022, με πτώση σε σχέση με το 2021. Τα εισοδήματα από εργασία διαμορφώθηκαν στα €12 εκατ. το 2022, έναντι €13,0 εκατ. το 2021. Στο πρώτο εξάμηνο του 2023 έφτασαν τα €9,0 εκατ., αντιστοιχώντας στο 8,3% των συνολικών εισροών, με ισχυρή άνοδο σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του 2022 (**Διάγραμμα 2.28**). Τα εισοδήματα Γερμανών εργαζομένων στην Ελλάδα που μεταφέρθηκαν προς τη Γερμανία προσέγγισαν τα €6,0 εκατ. το 2022, αντιστοιχώντας στο 0,4% της συνολικής εκροής εισοδημάτων από απασχόληση της ελληνικής οικονομίας, έναντι €7,0 εκατ. το 2021 (**Διάγραμμα 2.29**). Τα μεταναστευτικά εμβάσματα από τη Γερμανία διαμορφώθηκαν στα €59,3 εκατ. το 2021, με αύξηση σε σύγκριση με το 2020 (€56,8 εκατ. - **Διάγραμμα 2.30**).

Διάγραμμα 2.28: Εισροή εισοδημάτων από εργασία από τη Γερμανία

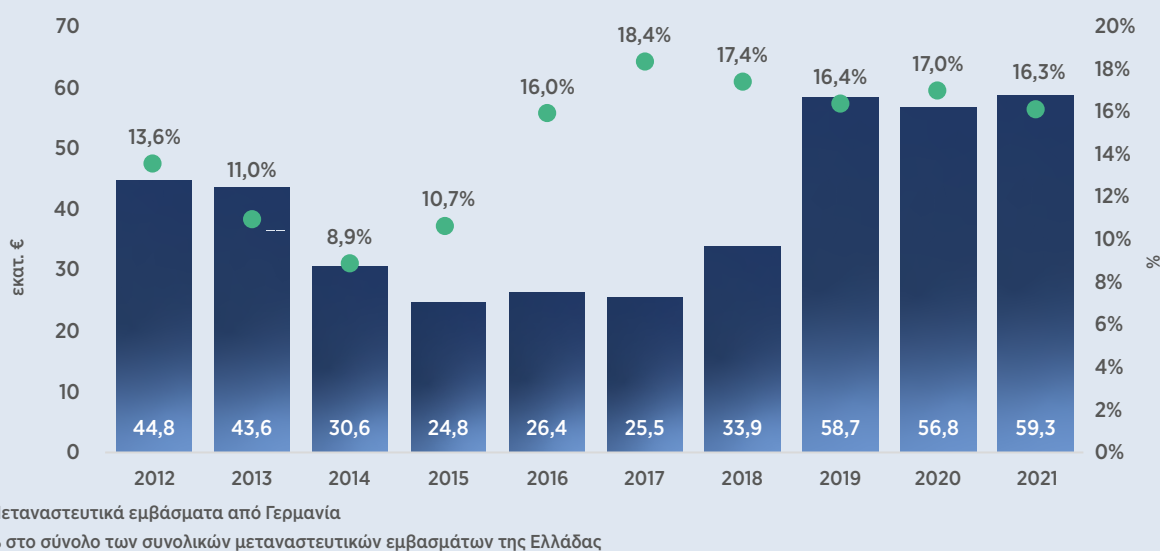
Πηγή: Eurostat

Διάγραμμα 2.29: Εκροή εισοδημάτων από εργασία προς τη Γερμανία

Πηγή: Eurostat

Διάγραμμα 2.30 : Εισροή μεταναστευτικών εμβασμάτων από τη Γερμανία

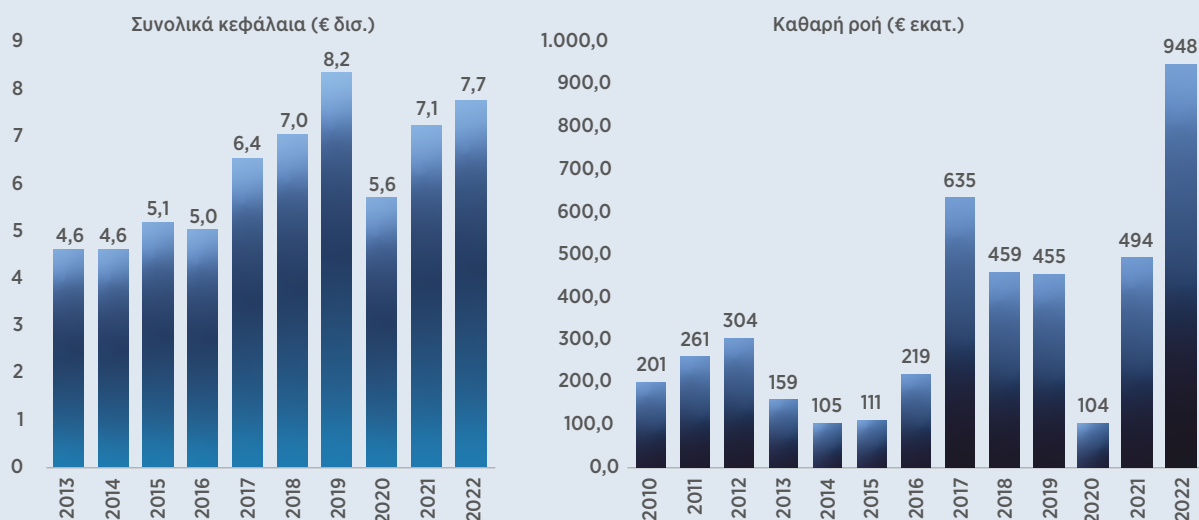
Πηγή: Eurostat

2.5 / Άμεσες επενδύσεις

Ιδιαίτερη είναι η συμβολή της Γερμανίας στο σκέλος των άμεσων επενδύσεων που πραγματοποιούνται στην ελληνική οικονομία, οι οποίες αποτυπώνουν μακροχρόνιες και πιο σταθερές οικονομικές σχέσεις.⁵ Το 2022 τα συνολικά κεφάλαια από άμεσες επενδύσεις νομικών και φυσικών προσώπων κατοίκων της Γερμανίας στην Ελλάδα αυξήθηκαν στα €7,7 δισ., έναντι €7,1 δισ. το 2021 (**Διάγραμμα 2.31**). Έτσι, μετά την υποχώρηση του 2020, το απόθεμα άμεσων επενδύσεων προσεγγίζει το υψηλό επίπεδο του 2019. Το 2022 η ροή νέων άμεσων επενδύσεων ήταν €948 εκατ., στο υψηλότερο επίπεδο από το 2010 και σχεδόν διπλάσια σε σύγκριση με το 2021.

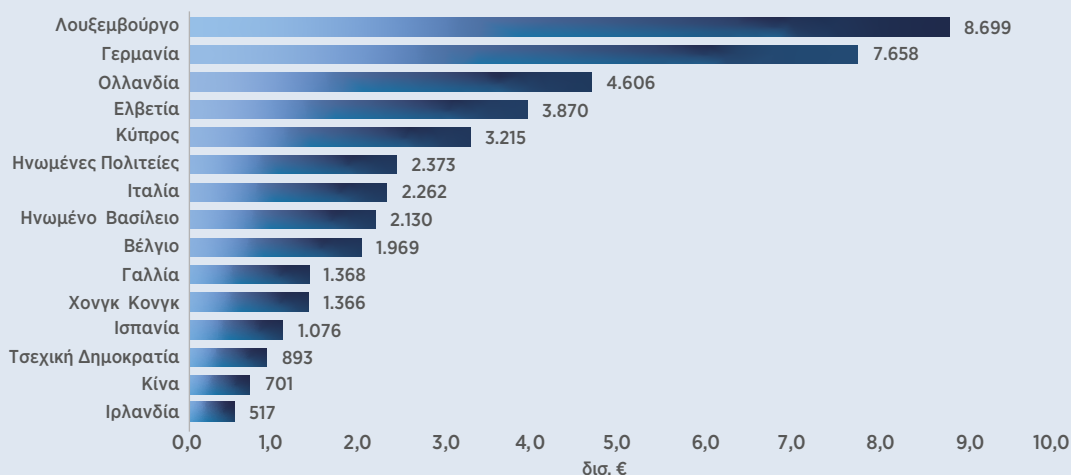
Η Γερμανία βρίσκεται στη δεύτερη θέση στην κατάταξη χωρών προέλευσης άμεσων επενδύσεων στην Ελλάδα σε όρους συνολικών κεφαλαίων για το 2022 με €7,7 δισ. (**Διάγραμμα 2.32**), με μερίδιο 16,2%, μετά το Λουξεμβούργο και σε απόσταση από την τρίτη χώρα (Ολλανδία με €4,6 δισ.).

Διάγραμμα 2.31: Καθαρές άμεσες επενδύσεις στην Ελλάδα από τη Γερμανία

(*) Προσωρινά στοιχεία
Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Διάγραμμα 2.32: Συνολικά κεφάλαια από καθαρές άμεσες επενδύσεις ανά χώρα προέλευσης, 2022

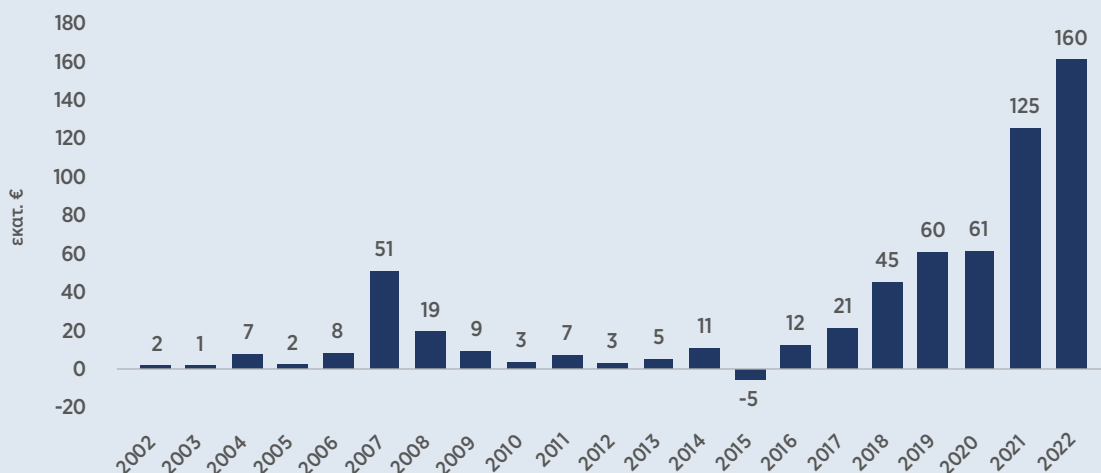

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Οι καθαρές επενδύσεις σε ακίνητα στην Ελλάδα από Γερμανία έχουν αυξητική δυναμική τα τελευταία έτη, με περίπου €160 εκατ. καθαρή επένδυση το 2022, ενώ σωρευτικά από το 2016 οι καθαρές επενδύσεις σε ακίνητα προσεγγίζουν τα €500 εκατ.

⁵ Ως άμεση ορίζεται μια επένδυση όταν συνεπάγεται η άμεση ή έμμεση κατοχή τουλάχιστον του 10% των μετοχών με δικαίωμα ψήφου στην οικονομική μονάδα που λαμβάνει την επενδυτική ροή. Η σχέση άμεσης επένδυσης καλύπτει θυγατρικές, υποκαταστήματα και συνδεδεμένες επιχειρήσεις προς τις δύο κατευθύνσεις της επενδυτικής αλυσίδας, ενώ στις άμεσες επενδύσεις περιλαμβάνονται και οι επενδύσεις σε ακίνητα.

Διάγραμμα 2.33: Καθαρές Ξένες Άμεσες Επενδύσεις στην Ελλάδα από τη Γερμανία για Ακίνητα

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

2.6 / Εκπαίδευση και πολιτισμός

Εκτός από σημαντικός εμπορικός εταίρος της Ελλάδας με σημαντικά οφέλη για την οικονομία, οι δεσμοί μεταξύ των δύο χωρών αποτυπώνονται και σε άλλες εκφάνσεις της κοινωνικής ζωής, κυρίως στους τομείς του πολιτισμού και της εκπαίδευσης. Η εκμάθηση της γλώσσας, τα Πανεπιστήμια, τα μουσεία και οι αρχαιολογικοί χώροι αποτελούν εργαλεία για την ενδυνάμωση των σχέσεων ανάμεσα στους δύο λαούς.

Ο αριθμός μαθητών που διδάσκονται τη Γερμανική γλώσσα στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα ανήλθε σε σχεδόν 100 χιλ. το 2021 με συνεχή αυξητική τάση, ενισχύοντας και τη δεξαμενή μαθητών στις επόμενες εκπαιδευτικές βαθμίδες σταδιακά. Στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Γυμνάσιο, κατώτερες τεχνικές επαγγελματικές σχολές, κ.ά.) 158 χιλ. περίπου μαθητές διδάσκονται Γερμανικά, ενώ στην ανώτερη δευτεροβάθμια ο αριθμός φθάνει τις 72,3 χιλ. μαθητές το 2021. Περίπου το 16,5% των μαθητών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα διδάσκονται Γερμανικά (2021), με το μερίδιο να ανέρχεται σε 47,2% των μαθητών στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και το 20,8% στην ανώτερη δευτεροβάθμια (**Διάγραμμα 2.34**).

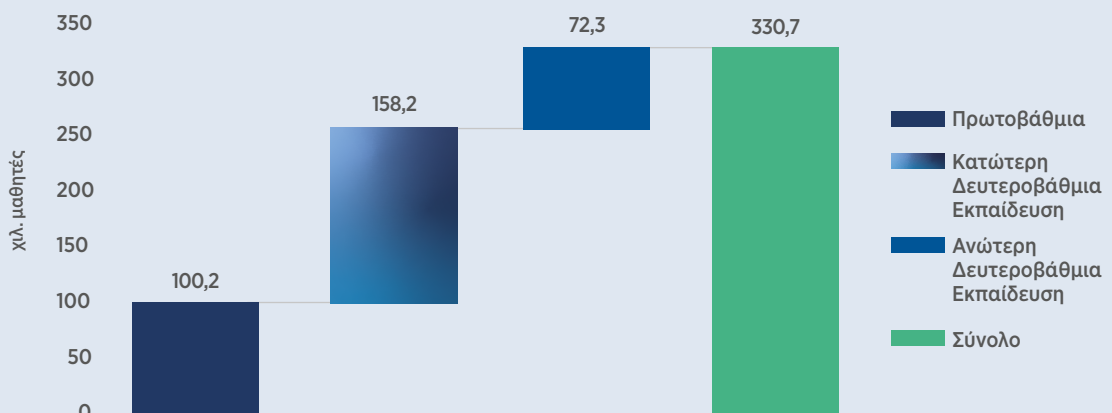
Στην τριτοβάθμια εκπαίδευση η Γερμανική γλώσσα διδάσκεται στο τμήμα Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ). Στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο η Γερμανική γλώσσα διδάσκεται από το 1960, με το αντίστοιχο τμήμα να υπάρχει από το 1977, ενώ στο Αριστοτελείο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης το τμήμα ιδρύθηκε το 1960. Το διδακτικό προσωπικό στα τμήματα αποτελείται από περίπου 34 άτομα στο ΕΚΠΑ και 29 άτομα στο ΑΠΘ (μέλη ΔΕΠ και ειδικό επιστημονικό προσωπικό), ενώ ο αριθμός των εγγεγραμμένων προπτυχιακών φοιτητών ανέρχεται σε 1.650 περίπου στο τμήμα του ΕΚΠΑ και 1.200 στο ΑΠΘ. Επιπλέον είναι εγγεγραμμένοι σχεδόν 100 μεταπτυχιακοί και διδακτορικοί φοιτητές στο ΕΚΠΑ και 80 στο ΑΠΘ στις αντίστοιχες σχολές.

Αναφορικά με την ελκυστικότητα που έχει η Γερμανική γλώσσα στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, προκύπτει ότι περίπου το 75% των αποφοίτων της σχολής του ΕΚΠΑ είχε δηλώσει το Τμήμα Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας ως την πρώτη επιλογή του στο μηχανογραφικό δελτίο εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση μετά τις πανελλήνιες εξετάσεις, με βάση έρευνα για την απορρόφηση των αποφοίτων. Ταυτόχρονα, το 83% των αποφοίτων του τμήματος δηλώνει ότι βρήκε εργασία πριν ολοκληρωθούν οι σπουδές του, ενώ το 65% δήλωσε ότι εργάζεται σε συναφές αντικείμενο και περίπου το 53% διδάσκει Γερμανικά.

Εκτός από αυτά τα δύο πανεπιστημιακά τμήματα, τα Γερμανικά αποτελούν ειδικό μάθημα εξέτασης στις πανελλαδικές εξετάσεις για την είσοδο σε άλλα τμήματα, όπως Δημοσιογραφίας και Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας, Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών, Ξένων Γλωσσών Μετάφρασης και Διερμηνείας και Ανώτερων Σχολών Τουριστικής Εκπαίδευσης. Το έργο της ακαδημαϊκής κοινότητας υποστηρίζεται επίσης από τη Γερμανική Υπηρεσία Ακαδημαϊκών Ανταλλαγών (DAAD), προσφέροντας τη δυνατότητα σπουδών και έρευνας στη Γερμανία σε Έλληνες φοιτητές και επιστήμονες.

Οι δεσμοί Ελλάδας και Γερμανίας αποτυπώνονται και στον τομέα του πολιτισμού με διαφορετικές εκφάνσεις, μία εκ των οποίων είναι η συμβολή στην αρχαιολογική έρευνα. Το Γερμανικό Αρχαιολογικό Ινστιτούτο ιδρύθηκε το 1874 στην Αθήνα και είναι ένα από τα 17 ξένα αρχαιολογικά ινστιτούτα που βρίσκονται στην πόλη. Οι δράσεις του Ινστιτούτου αποσκοπούν στην ανάδειξη, συντήρηση και μελέτη ανασκαφικού υλικού. Σε συνεργασία με τις αρχαιολογικές υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού έχει πραγματοποιήσει σημαντικές ανασκαφές στην Ελλάδα, μεταξύ των οποίων στην Αρχαία Ολυμπία, στη μυκηναϊκή ακρόπολη της Τίρυνθας και στον αρχαιολογικό χώρο του Κεραμεικού. Διαθέτει επίσης βιβλιοθήκη και συλλογή αρχαιολογικών φωτογραφιών, η οποία είναι στη διάθεση ερευνητών και μελετητών από την Ελλάδα και το εξωτερικό.

Διάγραμμα 2.34: Αριθμός μαθητών που διδάσκονται τη γερμανική γλώσσα ανά βαθμίδα εκπαίδευσης στην Ελλάδα (χιλ.), 2021

Πηγή: Eurostat

2.7 / Σύνοψη

Η Γερμανία έχει σημαντικό μερίδιο στις εξαγωγές και στις εισαγωγές της Ελλάδας και βρίσκεται στις πρώτες θέσεις στους εξαγωγικούς προορισμούς και τις χώρες προέλευσης εισαγωγών της ελληνικής οικονομίας. Το 2022 η αξία των εισαγωγών αγαθών από τη Γερμανία ανήλθε σε €8,3 δισ., κατά €1,4 δισ. ενισχυμένη σε σύγκριση με το 2021 (9,2% του συνόλου των εισαγωγών). Η αξία των εξαγωγών ελληνικών αγαθών προς τη Γερμανία διαμορφώθηκε στα €3,4 δισ. το 2022, με αύξηση πάνω από €500 εκατ. σε σύγκριση με το 2021 (6,4% των συνολικών εξαγωγών).

– Η αύξηση των τιμών που εντάθηκε το 2022 επηρέασε σημαντικά τις αξίες, ιδιαίτερα στις ροές ενεργειακών προϊόντων. Οι εξαγωγές προς τη Γερμανία αυξήθηκαν το 2022 κατά 20,3% σε αξία και κατά 1,3% σε όγκο, ενώ στο σύνολο η ελληνική οικονομία κατέγραψε μείωση στον όγκο εξαγωγών κατά 2,5%. Οι εισαγωγές προς τη Γερμανία επεκτάθηκαν κατά 20,0%, με αύξηση στον όγκο εμπορευμάτων κατά 4,9%, έναντι 1,3% στο σύνολο. Στο πρώτο εννεάμηνο του 2023 οι εξαγωγές διατηρήθηκαν στα ίδια επίπεδα με το 2022, €2,6 δισ., ενώ οι εισαγωγές αυξήθηκαν στα €6,3 δισ., έναντι €6,1 δισ. το 2022.

– Οι εξαγωγές της ελληνικής οικονομίας προς τη Γερμανία αφορούν κυρίως καταναλωτικά αγαθά, καταλαμβάνοντας το 52,0% των συνολικών εξαγωγών προς τη Γερμανία, ενώ στις εισαγωγές κυριαρχούν τα κεφαλαιουχικά αγαθά και οι βιομηχανικές προμήθειες με 50,5%. Σε κλαδικό επίπεδο κυριαρχεί στις εξαγωγές ο κλάδος τροφίμων, με μερίδιο 22,8% και ο κλάδος βασικών μετάλλων με 15,1%, ενώ στις εισαγωγές βρίσκονται στις πρώτες θέσεις οι κλάδοι χημικών και φαρμάκων με 18,2% και 16,5% αντίστοιχα.

– Οι εισπράξεις υπηρεσιών από κατοίκους Γερμανίας διαμορφώθηκαν στα €4,3 δισ. το 2022, σε ιστορικά υψηλό επίπεδο (9,1% των συνολικών εισπράξεων), ενώ στο πρώτο εξάμηνο του 2023 έφτασαν τα €1,7 δισ., με αύξηση σε σύγκριση με το 2022. Στο πρώτο εννεάμηνο του 2023 οι εισπράξεις διαμορφώθηκαν στα €3,0 δισ., με αύξηση σε σύγκριση με το 2022.

– Οι αφίξεις ταξιδιωτών προσέγγισαν το 2022 το ιστορικό υψηλό επίπεδο του 2018, κοντά στα 4,4 εκατ. (15% των συνολικών αφίξεων στην Ελλάδα το 2022), με τις αντίστοιχες

εισπράξεις να φτάνουν τα €3,3 δισ., επίσης ιστορικά υψηλό επίπεδο (18,4% των συνολικών ταξιδιωτικών εισπράξεων της χώρας). Η μέση δαπάνη ανά ταξίδι από Γερμανούς επισκέπτες διαμορφώθηκε το 2022 στα €748 έναντι €592 της μέσης δαπάνης ανά ταξίδι ξένων επισκεπτών στη χώρα. Στη Δυτική Μακεδονία, το 37,7% των εισπράξεων από τον τουρισμό προήλθε από Γερμανούς επισκέπτες το 2022, ενώ ακολουθούν η Κεντρική Μακεδονία και η Κρήτη (25%). – Τα εισοδήματα από εργασία στη Γερμανία που εισέρευσαν στην Ελλάδα ανήλθαν σε €12,0 εκατ. το 2022, ενώ τα εισοδήματα Γερμανών εργαζομένων στην Ελλάδα που μεταφέρθηκαν προς τη Γερμανία έφτασαν τα €6,0 εκατ. Τα μεταναστευτικά εμβάσματα από τη Γερμανία διαμορφώθηκαν στα €59,3 εκατ. το 2021.

– Τα συνολικά κεφάλαια από άμεσες επενδύσεις νομικών και φυσικών προσώπων κατοίκων της Γερμανίας στην Ελλάδα διαμορφώθηκαν στα €7,7 δισ. το 2022, με τη Γερμανία να κατατάσσεται στις πρώτες θέσεις μεταξύ των χωρών προέλευσης άμεσων επενδύσεων στην Ελλάδα και με σχετικό μερίδιο 16,2%. Οι καθαρές επενδύσεις σε ακίνητα στην Ελλάδα από Γερμανία ανήλθαν στα €160 εκατ. το 2022, με συνεχή αυξητική τάση, ενώ την περίοδο 2016-2022 οι επενδύσεις σε ακίνητα προσεγγίζουν τα €500 εκατ.

– Το 2021 ο αριθμός μαθητών που διδάχθηκε τη Γερμανική γλώσσα στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση της χώρας ανήλθε σε 100 χιλ. (16,5% των μαθητών στη συγκεκριμένη βαθμίδα). Στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση ο αριθμός των μαθητών που διδάσκονται Γερμανικά φτάνει τις 158,2 χιλ. (47,2% των μαθητών), ενώ στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση είναι 72,3 χιλ. (20,8% των μαθητών). Η Γερμανική γλώσσα διδάσκεται στο τμήμα Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας του ΕΚΠΑ και του ΑΠΘ με το διδακτικό προσωπικό να ανέρχεται σε περίπου 34 άτομα στο ΕΚΠΑ και 29 άτομα στο ΑΠΘ (μέλη ΔΕΠ και ειδικό επιστημονικό προσωπικό), ενώ ο αριθμός των εγγεγραμμένων προπτυχιακών φοιτητών ανέρχεται σε περίπου 1.700 στο τμήμα του ΕΚΠΑ και 1.200 στο ΑΠΘ. Επιπλέον είναι εγγεγραμμένοι περίπου 100 μεταπτυχιακοί και διδακτορικοί φοιτητές στο ΕΚΠΑ και 80 στο ΑΠΘ στις αντίστοιχες σχολές.

3 ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΑΠΟ ΤΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ-ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΕΓΕΒΕ

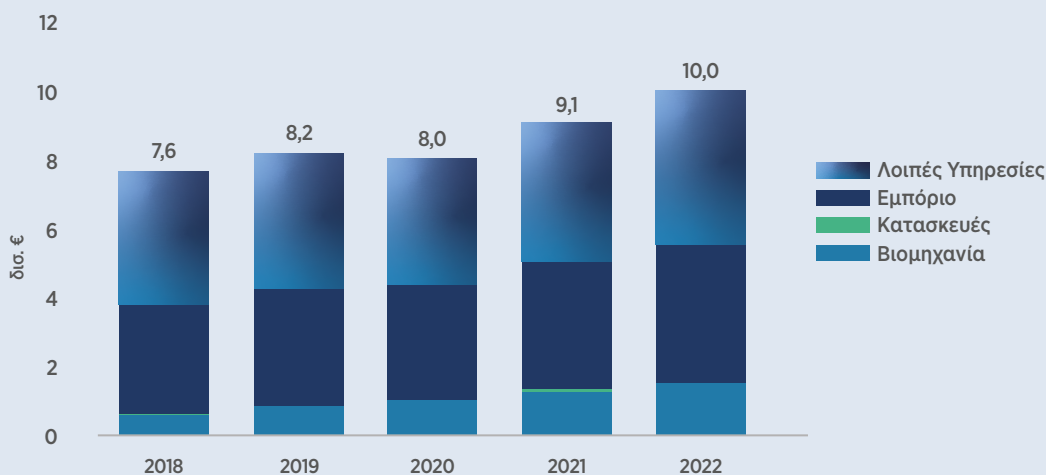
3.1 / Εισαγωγή

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται στοιχεία από τις επιχειρήσεις - μέλη του Επιμελητηρίου (94 συνολικά), με βάση δεδομένα από τους ετήσιους ισολογισμούς τους. Πρόκειται για μεγάλες επιχειρήσεις, οι οποίες αντιπροσωπεύουν τη γερμανική επιχειρηματική κοινότητα στην Ελλάδα. Ειδικότερα, παρουσιάζονται κύρια μεγέθη της δραστηριότητάς τους, όπως ο κύκλος εργασιών και η απασχόληση, για την περίοδο 2018-2022. Οι επιχειρήσεις αυτές δραστηριοποιούνται σε ολόκληρη την επικράτεια και σε διαφορετικούς κλάδους οικονομικής δραστηριότητας. Στην πλειονότητά τους οι επιχειρήσεις-μέλη του επιμελητηρίου (79 από τις 94 ή 84%) ανήκουν στον τομέα των Υπηρεσιών, με το μεγαλύτερο μέρος αυτών (51 επιχειρήσεις) να δραστηριοποιούνται στο Εμπόριο.

3.2 / Κύκλος εργασιών

Ο κύκλος εργασιών των επιχειρήσεων-μελών του Επιμελητηρίου ανήλθε σε €10 δισ. το 2022, καταγράφοντας ετήσιο άνοδο κατά 10% το 2022, έναντι 13,1% το 2021. Η πλειονότητα των πωλήσεων προέρχεται από τις εταιρείες-μέλη που ανήκουν στον τομέα των Υπηρεσιών (85%), με εκείνες που δραστηριοποιούνται στο Εμπόριο να αντιπροσωπεύουν το 40% των συνολικών πωλήσεων, ενώ το μερίδιο των λοιπών επιχειρήσεων-μελών στην παροχή Υπηρεσιών αποτελεί το 45% των συνολικών πωλήσεων το 2022 (**Διάγραμμα 3.1**).

Διάγραμμα 3.1: Κύκλος εργασιών εταιρειών-μελών του ΕΓΕΒΕ, 2018-2022

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις, εκτιμήσεις IOBE

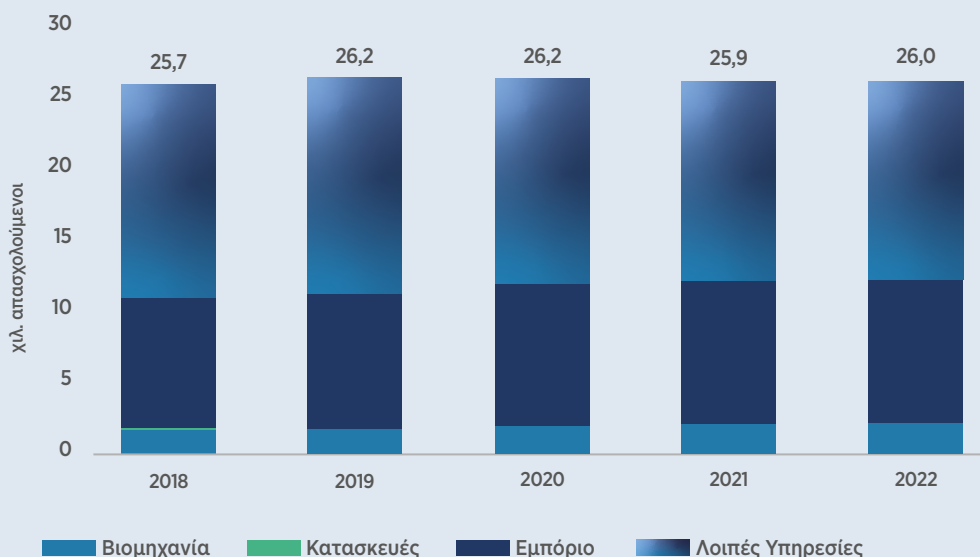
Στις επιχειρήσεις-μέλη του ΕΓΕΒΕ που δραστηριοποιούνται στη Βιομηχανία, ο κύκλος εργασιών ενισχύθηκε κατά 20% σε σχέση με το 2021 (σε €1,5 δισ. το 2022 από €1,2 δισ. το 2021), ενώ σε σχέση με το 2018 έχει υπερδιπλασιαστεί. Στις επιχειρήσεις - μέλη που δραστηριοποιούνται στο Εμπόριο η αξία των πωλήσεων διαμορφώθηκε στα €4,0 δισ. το 2022, καταγράφοντας ετήσια άνοδο κατά 8,5%, έναντι αύξησης κατά 11,4% το 2021. Η μεγαλύτερη άνοδος σε κλάδους του τομέα εμπορίου καταγράφεται στον κύκλο εργασιών για τις επιχειρήσεις-μέλη που δραστηριοποιούνται στο Εμπόριο και επισκευή οχημάτων και μοτοσυκλετών,⁶ όπου ο κύκλος εργασιών διαμορφώθηκε στα €783 εκατ. το 2022, έναντι €695 εκατ. το 2021 (+12,7%), όταν στο σύνολο του κλάδου για την ελληνική οικονομία σημειώθηκε άνοδος κατά 15,8%. Για τις επιχειρήσεις-μέλη του Επιμελητηρίου που δραστηριοποιούνται στο Χονδρικό και Λιανικό εμπόριο εκτός οχημάτων, ο κύκλος εργασιών το 2022 αυξήθηκε σε σχέση με το προηγούμενο έτος κατά 6,3% και 8,5% αντίστοιχα. Στους υπόλοιπους κλάδους των Υπηρεσιών όπου δραστηριοποιούνται επιχειρήσεις - μέλη του ΕΓΕΒΕ, ο κύκλος εργασιών ανήλθε το 2022 στα €4,4 δισ. έναντι €4,0 δισ. το 2021 (+10,6%).

⁶ Κλάδος 45 με βάση τη ΣΤΑΚΟΔ-2008, «Χονδρικό και λιανικό εμπόριο και επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών».

3.3 / Απασχόληση

Το 2022 ο αριθμός των εργαζομένων στις εταιρείες-μέλη του Επιμελητηρίου διαμορφώθηκε σε 26 χιλ., επίπεδο αντίστοιχο με το 2021, όταν στο σύνολο της ελληνικής οικονομίας η απασχόληση το 2022 αυξήθηκε κατά 2,5%.⁷ Στις επιχειρήσεις-μέλη του ΕΓΕΒΕ που δραστηριοποιούνται στη Βιομηχανία, ο αριθμός των εργαζομένων διαμορφώθηκε το 2022 σε 2,1 χιλ. άτομα, καταγράφοντας άνοδο κατά 1% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Στις επιχειρήσεις-μέλη που δραστηριοποιούνται στο Εμπόριο και τις λοιπές Υπηρεσίες, η απασχόληση υπολογίζεται σε 10 χιλ. και 13,8 χιλ. άτομα αντίστοιχα (**Διάγραμμα 3.2**).

Διάγραμμα 3.2: Απασχόληση σε εταιρείες-μέλη του ΕΓΕΒΕ, 2018-2022

Πηγή: Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις

3.4 / Επενδύσεις παγίου κεφαλαίου και εξαγωγές

Οι επενδυτικές δαπάνες των επιχειρήσεων που αποτελούν μέρος της γερμανικής επιχειρηματικής κοινότητας στην Ελλάδα ανήλθαν το 2022 σε €724 εκατ. Αντιστοιχούν στο 7,3% των εσόδων το 2022. Σωρευτικά την περίοδο 2018-2022, οι επενδύσεις από τις επιχειρήσεις-μέλη του ΕΓΕΒΕ ξεπερνούν τα €3,7 δισ. Αντίστοιχα, η συνολική αξία των εξαγωγών (αγαθών και υπηρεσιών) από επιχειρήσεις-μέλη του ΕΓΕΒΕ ξεπέρασε το €1,4 δισ. το 2022, με τα βιομηχανικά προϊόντα (τρόφιμα, φαρμακευτικά σκευάσματα, μηχανήματα) να αντιπροσωπεύουν το μεγαλύτερο μέρος των εξαγωγών.

3.5 / Εταιρική Κοινωνική Υπευθυνότητα

Οι επιχειρήσεις-μέλη του Επιμελητηρίου αναλαμβάνουν εθελοντικές πρωτοβουλίες και δράσεις κοινωνικής προσφοράς στο πλαίσιο της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης (ΕΚΕ) τους. Στο πλαίσιο της κοινωνικής υπευθυνότητας, οι επιχειρήσεις-μέλη του ΕΓΕΒΕ συνεισφέρουν με χορηγίες και δωρεές σε δράσεις για το κοινωνικό σύνολο. Σε αυτές περιλαμβάνεται η στήριξη ευάλωτων κοινωνικών ομάδων. Άλλες δράσεις που υποστηρίζονται είναι οι τομείς του πολιτισμού (συμπεριλαμβανομένου του αθλητισμού), της υγείας και της παιδείας. Επιπλέον, οι επιχειρήσεις-μέλη του ΕΓΕΒΕ δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στην κατάρτιση των εργαζομένων τους (είτε εσωτερικά μέσω προγραμμάτων από τις ίδιες τις εταιρείες είτε μέσω προγραμμάτων εκτός επιχείρησης). Σημαντική θέση καταλαμβάνουν τα περιβαλλοντικά ζητήματα μέσα από τις επενδυτικές αποφάσεις ή τις δράσεις που αναλαμβάνονται για την προστασία των φυσικών πόρων και τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος (για παράδειγμα, μέσα από τη μείωση των αποβλήτων και της ενεργειακής κατανάλωσης).

⁷ Με βάση στοιχεία Απασχόλησης των Εθνικών Λογαριασμών για την ελληνική οικονομία.

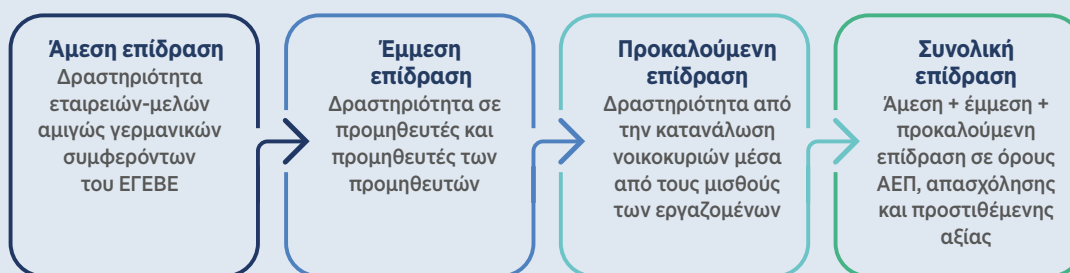
4 Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΟΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

4.1 / Εισαγωγή

Η οικονομική επίδραση μιας δραστηριότητας δεν περιορίζεται στην αξία παραγωγής, την προστιθέμενη αξία, τις θέσεις εργασίας, τα φορολογικά έσοδα και τις ασφαλιστικές εισφορές που άμεσα δημιουργούνται από αυτή τη δραστηριότητα. Περιλαμβάνει, επιπλέον, τις έμμεσες επιδράσεις, οι οποίες δημιουργούνται από τις οικονομικές συναλλαγές με προμηθευτές, καθώς και τις προκαλούμενες επιδράσεις, οι οποίες αναφέρονται στην οικονομική επίδραση από τη δαπάνη των εισοδημάτων των εργαζομένων, που δημιουργούνται άμεσα και έμμεσα από αυτή τη δραστηριότητα.

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζονται οι εκτιμήσεις της οικονομικής επίδρασης των εταιρειών-μελών του ΕΓΕΒΕ. Υπολογίζεται η συνεισφορά στην παραγωγή Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ), στην απασχόληση και στα δημόσια έσοδα σε εθνικό επίπεδο. Στο πλαίσιο αυτό προσδιορίζονται οι άμεσες επιδράσεις από τη λειτουργία των συγκεκριμένων επιχειρήσεων στην οικονομία, αλλά και οι επακόλουθες οικονομικές επιδράσεις που προκύπτουν μέσω των διασυνδέσεων με άλλους κλάδους της οικονομίας (έμμεσες και προκαλούμενες επιδράσεις).

Διάγραμμα 4.1: Άμεσες, έμμεσες και προκαλούμενες οικονομικές επιδράσεις

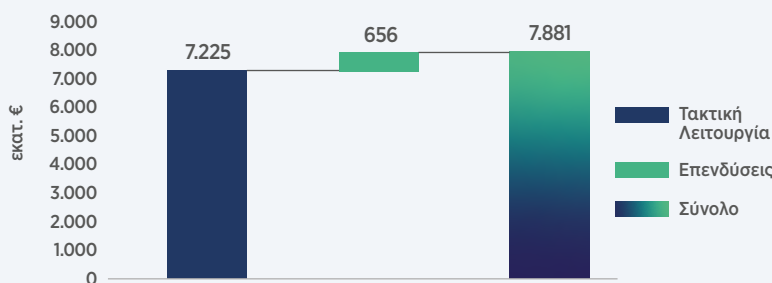
Η εκτίμηση της οικονομικής επίδρασης γίνεται στη βάση του υποδείγματος εισροών-εκροών το οποίο λαμβάνει υπόψη τις αλληλεπιδράσεις των κλάδων μιας οικονομίας⁸, χρησιμοποιώντας τα πλέον πρόσφατα διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία από την ΕΛΣΤΑΤ και την Eurostat. Η εκτίμηση βασίζεται στον κύκλο εργασιών και τις επενδύσεις των εταιρειών - μελών του Επιμελητηρίου.⁹ Ως επενδύσεις λαμβάνονται υπόψη οι δαπάνες για τον σχηματισμό παγίου κεφαλαίου, ενώ δεν περιλαμβάνονται δαπάνες που προκύπτουν από λογιστικές προσαρμογές.

4.2 / Οικονομικές επιδράσεις για το σύνολο των εταιρειών

Η συνολική επίδραση της δραστηριότητας του δείγματος επιχειρήσεων-μελών του ΕΓΕΒΕ το 2022, σε όρους ΑΕΠ, λαμβάνοντας υπόψη τη λειτουργία των εταιρειών, αλλά και το επενδυτικό πρόγραμμα που υλοποίησαν, εκτιμάται σε περίπου €7,9 δισ. (ή 3,8% του ΑΕΠ - **Διάγραμμα 4.2**).

Διάγραμμα 4.2: Επίδραση στο ΑΕΠ από τη δραστηριότητα εταιρειών-μελών του ΕΓΕΒΕ, 2022

Πηγή: Εκτιμήσεις IOBE

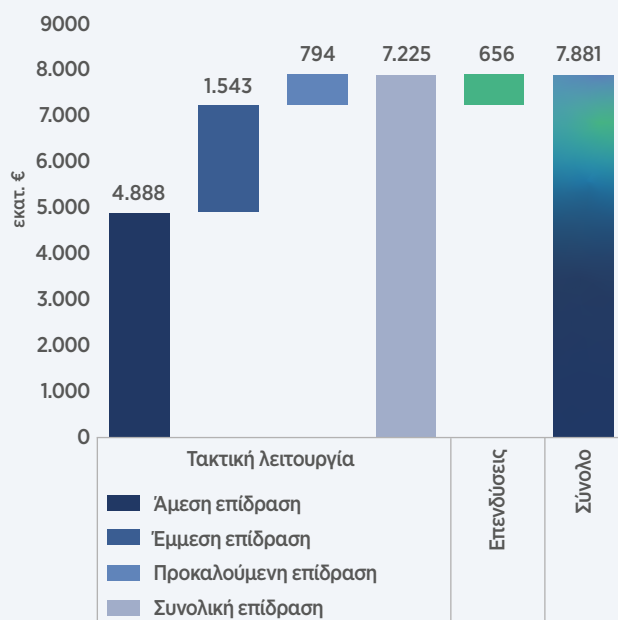

⁸ Περισσότερες λεπτομέρειες για το υπόδειγμα εισροών-εκροών δίνονται στο Παράρτημα της μελέτης.

⁹ Τα μεγέθη των οποίων αποτυπώνονται στο Κεφάλαιο 3 της μελέτης.

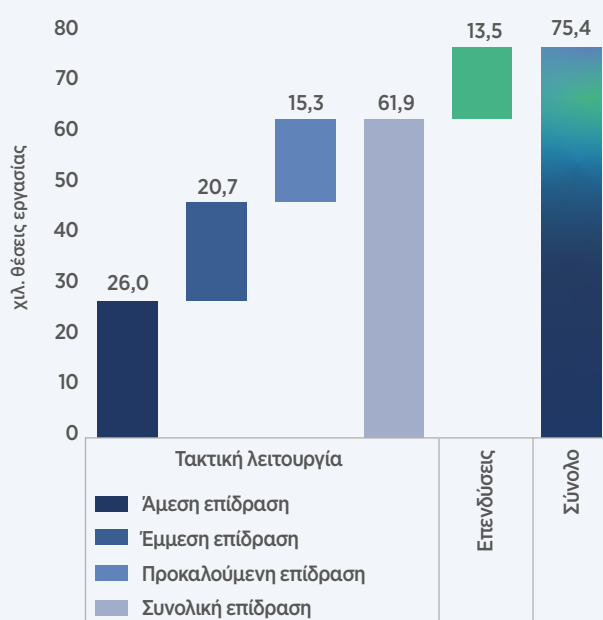
Η άμεση συνεισφορά στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν της ελληνικής οικονομίας (δηλ. η αξία των προϊόντων και υπηρεσιών που προσφέρουν οι επιχειρήσεις, αφαιρώντας την ενδιάμεση ανάλωση αγαθών που χρησιμοποιούνται ως εισροές στην παραγωγική τους λειτουργία) από την τακτική λειτουργία των εταιρειών-μελών του Επιμελητηρίου το 2022 εκτιμάται σε €4,9 δισ. Η έμμεση επίδραση από τη ζήτηση που δημιουργείται στην αλυσίδα εφοδιασμού των επιχειρήσεων ανέρχεται σε €1,5 δισ., ενώ η προκαλούμενη επίδραση από τις καταναλωτικές δαπάνες των εργαζομένων σε €794 εκατ. **(Διάγραμμα 4.3)**. Σε όρους απασχόλησης, η συνολική συνεισφορά -συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων- εκτιμάται σε 75,4 χιλ. θέσεις εργασίας το 2022, επίπεδο που αντιστοιχεί στο 1,6% της συνολικής απασχόλησης στην εγχώρια αγορά εργασίας **(Διάγραμμα 4.4)**. Η άμεση επίδραση εκτιμάται σε 26 χιλ. θέσεις απασχόλησης.

Διάγραμμα 4.3: Συμβολή στο ΑΕΠ ανά είδος επίδρασης από τη δραστηριότητα εταιρειών-μελών του ΕΓΕΒΕ, 2022

Πηγή: Εκτιμήσεις IOBE

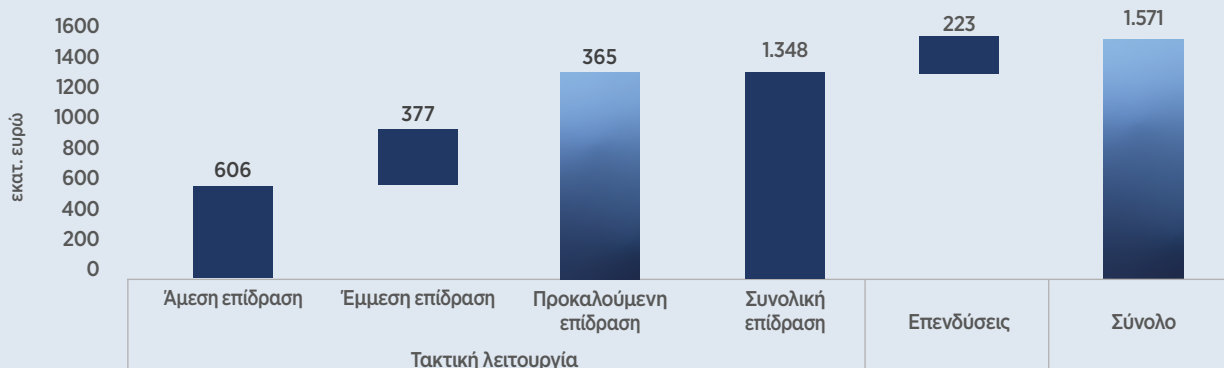
Διάγραμμα 4.4: Επίδραση στην απασχόληση από τη δραστηριότητα εταιρειών-μελών του ΕΓΕΒΕ, 2022

Πηγή: Εκτιμήσεις IOBE

Σημαντική είναι επίσης η συνεισφορά στα έσοδα από φόρους και εισφορές κοινωνικής ασφάλισης. Τα δημόσια έσοδα του κράτους από φόρους και εισφορές που προκύπτουν άμεσα από την τακτική λειτουργία εκτιμώνται σε €606 εκατ., εκ των οποίων €118 εκατ. αντιστοιχούν σε εργοδοτικές εισφορές που κατέβαλαν οι εταιρείες-μέλη του ΕΓΕΒΕ. Αν περιληφθούν οι έμμεσες και προκαλούμενες επιδράσεις, τα έσοδα από φόρους και εισφορές το 2022 εκτιμώνται σε σχεδόν €1,6 δισ. **(Διάγραμμα 4.5)**.

Διάγραμμα 4.5: Επίδραση στα δημοσιονομικά έσοδα από τη δραστηριότητα εταιρειών-μελών του ΕΓΕΒΕ, 2022

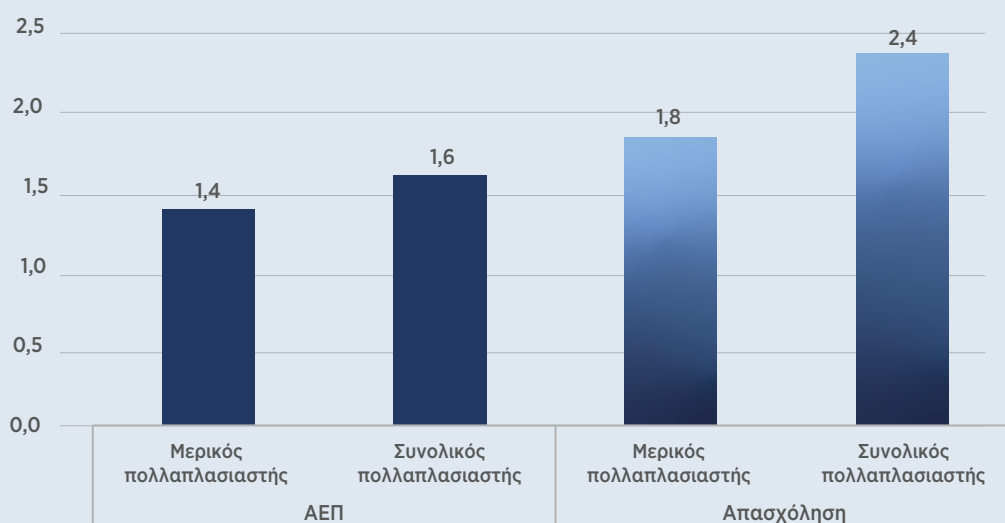
Πηγή: Εκτιμήσεις IOBE

4.3 / Πολλαπλασιαστές επίδρασης

Η συμβολή από τη λειτουργία των εταιρειών - μελών του Επιμελητηρίου αποτυπώνεται επίσης με τη χρήση πολλαπλασιαστών. Οι μερικοί πολλαπλασιαστές ορίζονται ως ο λόγος του αθροίσματος άμεσης και έμμεσης επίδρασης προς την άμεση επίδραση και εκφράζουν το πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα που προκύπτει (στο ΑΕΠ, την απασχόληση κ.λπ.) λόγω των έμμεσων επιδράσεων. Αντίστοιχα, οι συνολικοί πολλαπλασιαστές είναι ο λόγος της συνολικής επίδρασης προς την άμεση επίδραση, εκφράζουν δηλαδή το πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα που προκύπτει από τον συνδυασμό έμμεσων και προκαλούμενων επιδράσεων.

Όσον αφορά τους μερικούς πολλαπλασιαστές, κάθε αύξηση κατά ένα ευρώ του ακαθάριστου προϊόντος που παράγεται από τις εταιρείες-μέλη του Επιμελητηρίου οδηγεί σε αύξηση του ΑΕΠ της ελληνικής οικονομίας κατά 1,4 ευρώ, με τον αντίστοιχο πολλαπλασιαστή να ανέρχεται στο 1,8 σε όρους απασχόλησης. Λαμβάνοντας υπόψη και τις προκαλούμενες επιδράσεις, ο συνολικός πολλαπλασιαστής ΑΕΠ ανέρχεται σε 1,6. Συνεπώς, σε κάθε ευρώ άμεσης συνεισφοράς των εταιρειών-μελών αντιστοιχούν 1,6 ευρώ συνολικής συνεισφοράς στο ΑΕΠ της ελληνικής οικονομίας. Ο αντίστοιχος πολλαπλασιαστής για την απασχόληση ανέρχεται σε 2,4 - δηλ. σε κάθε εργαζόμενο στις επιχειρήσεις - μέλη του ΕΓΕΒΕ αντιστοιχεί συνολική συνεισφορά στην απασχόληση ίση με 2,4 περίπου θέσεις απασχόλησης σε εθνικό επίπεδο. Ισοδύναμα, για κάθε μία θέση που δημιουργείται στις επιχειρήσεις - μέλη ανοίγουν άλλες 1,4 θέσεις σε άλλους κλάδους της οικονομίας.

Διάγραμμα 4.6: Πολλαπλασιαστές στο ΑΕΠ και την απασχόληση από τη δραστηριότητα εταιρειών-μελών του ΕΓΕΒΕ, 2022

Πηγή: Εκτιμήσεις IOBE

4.4 / Σύνοψη

Οι επιχειρήσεις αμιγώς γερμανικών συμφερόντων που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα συνεισφέρουν στην εγχώρια οικονομική δραστηριότητα μέσα από την παραγωγή και διάθεση καινοτόμων αγαθών και υπηρεσιών.

- Σε όρους ΑΕΠ η συνεισφορά στην οικονομία από τη λειτουργία και τις επενδύσεις σε πάγιο εξοπλισμό το 2022 εκτιμάται σε €7,9 δισ. (3,8% του ΑΕΠ της Ελλάδας).
- Σε όρους απασχόλησης διαμορφώνεται σε 75 χιλ. θέσεις εργασίας, εκ των οποίων οι 26 χιλ. είναι άμεσες στις επιχειρήσεις-μέλη του ΕΓΕΒΕ για τις οποίες υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία.

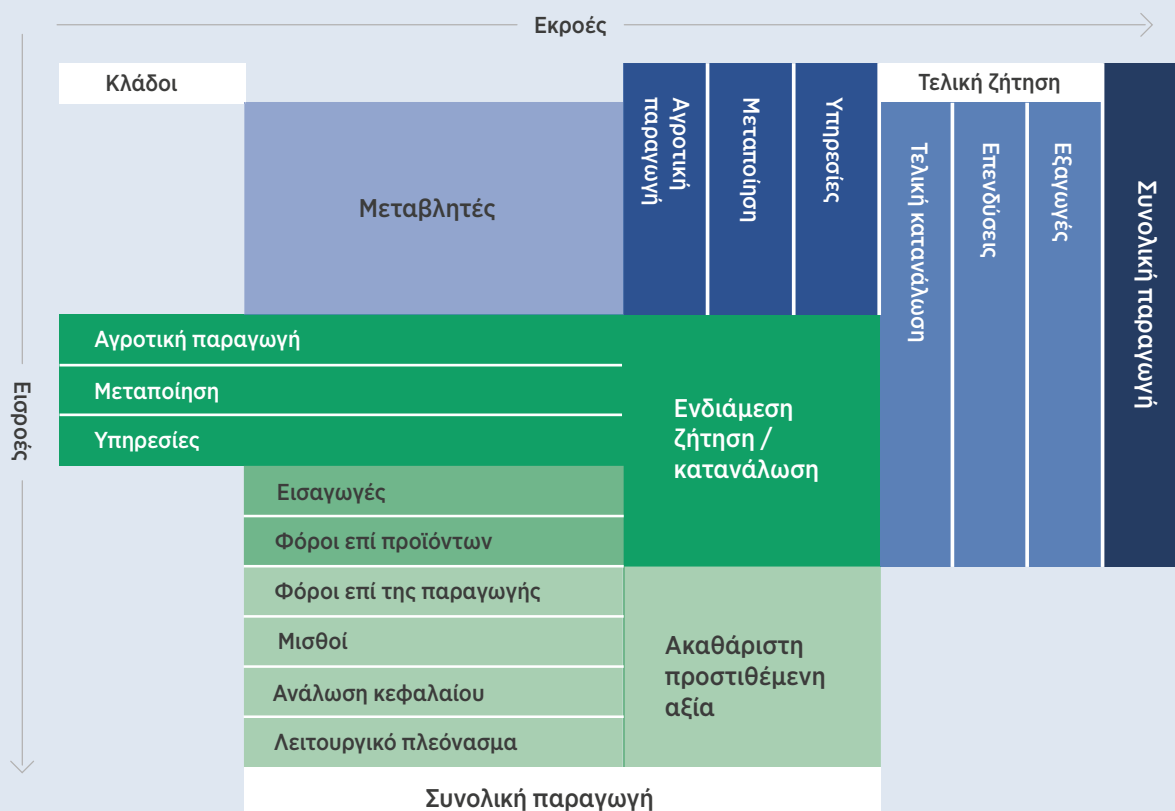
- Όσον αφορά τα δημοσιονομικά έσοδα, η συνολική συμβολή εκτιμάται σε περίπου €1,6 δισ., εκ των οποίων €606 εκατ. σχετίζονται άμεσα με τη δραστηριότητα των επιχειρήσεων-μελών του ΕΓΕΒΕ.

5 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ

Ο υπολογισμός του οικονομικού αποτυπώματος βασίζεται στο υπόδειγμα εισροών-εκροών, μέθοδος που αναπτύχθηκε από τον οικονομολόγο Wassily Leontief, ο οποίος τιμήθηκε με το βραβείο Νόμπελ Οικονομικών Επιστημών για αυτή την εργασία το 1973. Η οικονομική ανάλυση με τη χρήση του υποδείγματος εισροών-εκροών βασίζεται στα πιο πρόσφατα διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία κλαδικής διάρθρωσης της ελληνικής οικονομίας.

Πιο συγκεκριμένα, τα στοιχεία αυτά κατηγοριοποιούνται σε 63 κλάδους (όπως κατασκευές, λιανικό εμπόριο, υπηρεσίες καταλύματος και εστίασης κ.ά.). Για κάθε κλάδο, δημοσιεύονται στοιχεία σχετικά με την ακαθάριστη αξία παραγωγής του προϊόντος και τις ποσότητες, σε όρους αξίας, των εισροών που χρησιμοποιήθηκαν για την παραγωγή αυτού του προϊόντος (όπως προϊόντα άλλων κλάδων, εργασία, κεφάλαιο και εισαγωγές). Επίσης, δημοσιεύονται στοιχεία για το ύψος των φόρων και ασφαλιστικών εισφορών που καταβλήθηκαν κατά τη διαδικασία παραγωγής κάθε κλάδου, όπως και για τις τελικές χρήσεις του προϊόντος κάθε κλάδου (τελική κατανάλωση από ιδιωτικούς φορείς και από το δημόσιο, αποθέματα, σχηματισμός κεφαλαίου, εξαγωγές). Τα στοιχεία αυτά αποτυπώνονται στους πίνακες εισροών-εκροών για την ελληνική οικονομία (Διάγραμμα 5.1).

Διάγραμμα 5.1: Δομή πίνακα εισροών-εκροών

Το υπόδειγμα εισροών-εκροών στηρίζεται σε συγκεκριμένες υποθέσεις, η βασικότερη από τις οποίες αφορά την τεχνολογία παραγωγής, η οποία θεωρείται σταθερή. Θεωρείται δηλαδή ότι για την παραγωγή μιας μονάδας προϊόντος ενός κλάδου απαιτούνται εισροές (προϊόντα-υπηρεσίες και εργασία) σε σταθερές αναλογίες, ανεξάρτητα από το ύψος της συνολικής παραγωγής του κλάδου. Επίσης, οι καταναλωτικές προτιμήσεις και οι τιμές στην οικονομία δεν αλλάζουν ως αποτέλεσμα της μεταβολής που εξετάζεται (π.χ. η δραστηριοποίηση ή όχι ενός κλάδου της οικονομίας), ενώ δεν υπάρχουν περιορισμοί στις παραγωγικές δυνατότητες των κλάδων της οικονομίας. Στο πλαίσιο ενός τέτοιου υποδείγματος, η παραγωγή κάθε κλάδου καθορίζεται από τη ζήτηση για το προϊόν του.

Με βάση τις συγκεκριμένες υποθέσεις υπολογίζονται για κάθε κλάδο η ποσότητα της απαιτούμενης εισροής, καθώς και άλλα μεγέθη (όπως οι μισθοί) ανά μονάδα αξίας τελικού προϊόντος του κλάδου. Με βάση τις απαιτήσεις κάθε κλάδου ανά μονάδα παραγωγής, μπορούν να προσδιοριστούν οι αντίστοιχες απαιτήσεις κάθε κλάδου που αφορούν τις εισροές από τους προμηθευτές του (έμμεση επίδραση). Με παρόμοιο τρόπο, προσδιορίζεται η επίδραση της δραστηριότητας κάθε κλάδου, λόγω των εισοδημάτων που δημιουργούνται για τους εργαζόμενους και τη συνακόλουθη αύξηση της κατανάλωσης των νοικοκυριών τους.